

KÖNYVTÁRI LEVELEZŐ / LAP

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség hír- és levelezőlapja

Olvas a család. Tematikus hét a Móróc Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárban

Tartalom

Napló

Bobcatsss 2011. Egy régi hagyomány új útjai (<i>Briga Péter-Szejli Adrienn</i>)	3
--	---

Közhírré tétetik

Agora a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában (<i>Náray-Szabó Gábor</i>)	8
Megújult könyvtár Angyalföldön	10
Kedvenc könyveink. Olvas a család a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárban (<i>Trifonovné Karajz Borbála</i>)	11
Bizonyítványt kaptak a pályázatírók	14
Árvácskák (<i>Dutkáné Papp Katalin</i>)	15
Beszélgetés a hazai olvasási trendekről	16

e-könyvtár

Közösségi felületek az Országos Széchényi Könyvtárban	17
A személyes adatok védelme az interneten (<i>Szabó László István</i>)	18

Szomszédoló

Magyar-ukrán kulturális párbeszéd a regionális fejlesztésekért Konferencia Lembergben (<i>Zselinszky Lászlóné</i>)	20
---	----

Szemle

Így éltem és ezt láttam. Nagy Endre XX. századi emlékirata (<i>Bellágh Rózsa</i>)	30
--	----

Tudjon róla

Játék verskedvelőknek	34
eTwinning az iskolai könyvtárakon keresztül	35
Eseménynaptár, 2011	35

Bobcatsss 2011 Egy régi hagyomány új útjai

➔ Briga Péter–Szejli Adrienn

Murányi Péter köszöntője. Fotó: Szejli Adrienn

Három nap szakmai ismeretszerzés, három nap szórakozás, három nap nemzetközi kapcsolatépítés és három nap maradandó, sőt egy egész életre szóló élmény – így jellemezhetnénk röviden a BOBCATSSS szimpóziumokat. Az idén január 31. és február 2. között Szombathelyt és a Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ (NymE SEK, a volt Berzsenyi Dániel Főiskola) Bölcsészettudományi Karának Könyvtár- és Információtudományi Tanszékét érte a megtiszteltetés, hogy helyt adhatott, illetve szervezője és rendezője lehetett az évről évre megtartott konferenciának. A BOBCATSSS 2011 szimpóziummal első ízben gyűltek össze Szombathelyen az Európai Unió, illetve a globális világ könyvtár szakos hallgatói és információs szakemberei, hogy az idei évben ebben a városban áldozzanak a könyvtár- és információtudomány, valamint a nemzetközi szakmai összefogás oltárán.

A BOBCATSSS nemzetközi szimpóziумot 1993 óta minden évben megrendezik, az Európai Unió különböző országaiban. A könyvtár- és információtudomány világnyelvén, azaz angolul megtartott konferenciákat a EUCLID (European Association for Library and Information Education and Research) égisze alatt általában két-három

ország egy-egy egyetemének könyvtár szakos hallgatói szervezik. A rendezvény célcsoportja és egyben előadói, kiállítói és szervezői tehát nem mások, mint hallgatók, információs szakemberek, professzorok és egyetemi tanárok, valamint a könyvtári és informatikai szférában dolgozók. A konferencia elnevezése olyan mozaikszó, amely az egyetemi hálózatra utal. Betűi a BOBCATSSS kezdeményezést elindító egyetemi városok nevének kezdőbetűit reprezentálják: Budapest, Oslo, Barcelona, Copenhagen, Amsterdam, Tampere, Stuttgart, Sheffield, Szombathely. Eddig összesen tizenkilenc BOBCATSSS konferenciát rendeztek, ebből 1993 és 1998 között az első hatot, illetve 2005-ben a tizenharmadikat Budapesten.

Fotó: Szejli Adrienn

A 2011-es BOBCATSSS szimpóziumnak újra hazánk volt a rendező országa, és ezúttal a Savaria Egyetemi Központ Könyvtár- és Információtudományi Tanszékének hallgatói, valamint a norvég Oslo University College és az eisenstadti Fachhochschule Burgenland egyetemének hallgatói kapták meg a lehetőséget a konferencia megszervezésére és lebonyolítására. A konferenciát több mint kétévnyi szervezőmunka előzte meg, és ezen idő alatt a három egyetem (az organizálásban részt vevő) diákjai – *Bog-*

A három egyetem diákjainak és oktatóinak együttműködése, kooperációja, hosszas szervezőmunkája meghozta gyümölcsét: a szimpóziumon több mint kétszázötven ember vett részt. Vendégeink a világ harmincegy országából érkeztek, többek között Lengyelországból, Litvániából, Lettországból, Törökországból, a Cseh Köztársaságból, a skandináv országokból, Hollandiából, Olaszországból, az Egyesült Királyságból, az Egyesült Államokból, Németországból, Franciaországból, Spanyolországból, Portugáliából, Horvátországból, Oroszországból, sőt, még Bangladesből is. Örömet jelentett számunkra, hogy több mint harminc magyar előadó, illetve érdeklődő hallgató és oktató regisztrált a konferenciára; köszönhetően a szimpózium könnyen elérhető és megközelíthető helyszínének, illetve annak, hogy a magyar hallgatók számára kedvezményes részvételi díjat állapítottunk meg.

A szimpózium fő témája és átfogó címe *Finding New Ways* (Új utak keresése) volt a könyvtár- és információtudomány területén,

nárné Lovász Katalin és az NymE SEK Könyvtár- és Információtudományi tanszékének koordinátora, Murányi Péter vezetése alatt – egymással szoros együttműködésben látták el a rendezvény lebonyolításához szükséges lépcsők meghatározta feladatokat¹. A szervezők több alkalommal találkoztak személyesen is: 2009 tavaszán Eisenstadtban, 2009 őszén Szombathelyen, 2010 januárjában Pármában, a BOB-CATSSS 2010 szimpózium keretei között, tavasszal ismét Szombathelyen és Eisenstadtban, valamint a tavalyi év novemberében Oslóban.

Dragomán György és Szabó T. Anna előadása.
Fotó: Veronika Angell Bergli

és az előadók ennek szellemében választhatták ki a résztémák, illetve témakörök (*Innovatív módszerek, technológiák alkalmazása; Az új felhasználói csoportok; A könyvtár mint harmadik hely; valamint A könyvtáros és információs szakember*²) közül azt, amelynek keretein belül előadásukat, műhelymunkájukat (workshopjaikat) vagy poszterüket elkészítik. A konferencia szervezőcsapata a beérkezett előadások összességét elfogadta, így a szimpózium vendégei közel hatvan előadás és nyolc műhelymunka közül választhattak, illetve vehették részt rajtuk, és több mint harminc poszterbemutatót tekinthettek meg. A konferencia magyar főelőadói („keynote speaker”-ei) *Dragomán György* író és műfordító – kinek *A fehér király* című regényét több mint harminc nyelvre fordították le – és felesége, *Szabó T. Anna* költő voltak. Mindhárom rendező országból érkeztek főelőadók a konferenciára, ennek megfelelően Norvégiát *Ragnar Andreas Audunson*, az Oslo University College oktatója, a EUCLID korábbi elnöke, Ausztriát pedig *Christian Schlögl*, a grazi egyetem professzora képviselte mint főelőadó.

Dudás Anikó Phd., Szóllás Péter, Gedeon Erika és Hevesi Szilvia előadása. Fotó: Szejjli Adrienn

A konferenciát – annak első napjának reggelén – sajtótájékoztató előzte meg. A sajtótájékoztató koordinátorának üdvözlő mondatait követően *Gadányi Károly*, az NymE SEK elnök-rectorhelyettese beszélt arról, hogy miért tekinthető mérföldkőnek a BOBCTASSS 2011 szimpózium a Savaria Egyetemi Központ életében. Tőle *Horváthné Molnár Katalin*, a Bölcsészettudományi Kar dékánja vette át a szót, aki a könyvtáros szak szerepéről, illetve annak fontosságáról beszélt. A sajtótájékoztatón felszólalt még *Murányi Péter*, a Könyvtár- és Információtudományi Tanszék vezetője, illetve tanszéki koordinátora, *Pálvölgyi Mihály* főiskolai tanár és *Bognárné Lovász Katalin* adjunktus, akik magáról a szimpóziumról és annak jelentőségéről tartották beszédüket.

Asbóth László előadása. Fotó: Szejjl Adrienn

A sajtótájékoztatót követően elérkezett az idő, amire a szervezők már több mint két éve vártak, és a nyitóünnepséggel „hivatalosan” is kezdetét vette a BOBCATSSS 2011 szimpózium. A ceremónián *Gadányi Károly*, *Horváthné Molnár Katalin*, *Murányi Péter* és a szervező hallgatók köszöntötték a konferencia vendégeit, majd *Dragomán György* és *Szabó T. Anna*, illetve *Ragnar Audunson* tartották meg előadásait. A főelőadók beszéde után, a nyitóünnepség zárásaként a konferencia vendégei bepillantást nyerhettek a magyar zenei és tánckultúrába: egyetemünk diákjai készültek énekelőadással (a *Valahol Európában* örökzöld slágerei csendültek fel), fuvolaperformansszal és a Szőkös néptáncgyűttes jóvoltából magyar néptáncsal, mely előadások osztatlan sikert arattak a szimpózium résztvevőinek körében.

A konferencia három napja folyamán az előadások és műhelymunkák három, időben egymással párhuzamban lévő szekcióra oszlottak, és a résztvevők a konferenciacsomagjukban található programfüzet, valamint az előadások tartalmi kivonatát, rezüméjét tartalmazó füzet (abstract-kötet) alapján dönthették el, adott időben melyik szekciót látogatják meg, illetve mely előadásokra ülnek be. Egy szekcióban két, három vagy olykor négy előadás is meghallgatható volt. A szekciók közötti kávészünetekben a konferencia résztvevői megvitathatták egymással a hallottakat, és – ami talán a legfontosabb „érem” egy BOBCATSSS konferenciának – építhették nemzetközi szakmai és baráti kapcsolataikat.

Míthogy a szombathelyi Könyvtár- és Információtudományi Tanszék hallgatói és oktatói rendszeres előadói és résztvevői a BOBCATSSS szimpóziumoknak, az idén is többen aktívan részt vettek a konferencia tudásanyagának megteremtésében. *Koltay Tibor*, tanszékünk oktatója *How many 2.0s are there? Strengths and weaknesses of new media* (Hányféle 2.0 létezik? Az új média erősségei és gyengeségei) címmel tartott előadást, míg *Bognárné Lovász Katalin* előadásának címe *Role of academic libraries in accomplishing knowledge management strategies in higher education institutions*

Bognárné Lovász Katalin előadása. Fotó: Szejjl Adrienn

(Az egyetemi könyvtárak szerepe a felsőoktatási intézmények tudásmenedzsment stratégiájának megvalósításában) volt. A *Magyar könyvtárügy* című és témájú szekcióban *Dudás Anikó* tanszékünk három hallgatójával, *Szóllás Péterrel*, *Hevesi Szilviával* és *Gedeon Erikával* közösen prezentálta *Metadata in Circulation. Providing Contents of the*

Scholarly Journal „Bulletin for Literary History” (Metaadatok körforgása. Az Irodalomtörténeti Közlemények tartalomjegyzékének feldolgozása) című munkájukat, és ugyanezen szekcióban mutatta be egy másik hallgatónk, *Asbóth László, Environmentally friendly librarianship. The relation of the knowledge and energy transfer* (Környezettudatos könyvtárosság. Az energia- és tudástranszfer kapcsolata) című előadását. Érkeztek előadók a nyíregyházi, egri főiskoláról és a pécsi, debreceni egyetemről, valamint Budapestről is. A szekciókat a konferencia szervezői, azaz a magyar, norvég és osztrák hallgatók moderálták.

A konferencia résztvevői az előadások mellett több más kulturális és szociális program közül is választhattak, melyekről a rendezvényt megelőzően is nyerhettek információkat a szimpózium hivatalos honlapján³. Nagy népszerűségnek örvendtek a városnéző túrák, melyeken vendégeink egyetemünk angol szakos hallgatóinak idegenvezetésével megtekinthették Szombathely főbb nevezetességeit és látványosságait. Az érdeklődők megtekinthették továbbá Szombathely három nagy könyvtárát, a Bercsenyi Dániel Megyei Könyvtárt, a Savaria Egyetemi Központ Könyvtárát és az Egyházmegyei Könyvtárt is. A könyvtárlátogató túrákra könyvtár szakos hallgatók, illetve a konferencia magyar szervezői kísérték a látogatókat és mutatták be nekik az említett bibliotékákat.

Az első nap zárásaként a konferencia éttermében üdvözlővacsorát tartottunk, amelyet Gadányi Károly és Pálvolgyi Mihály köszöntő szavai nyitottak meg. A konferencia résztvevőinek a vacsorán, illetve az azt követő partin (a konferencia „hivatalos”

Fotó: Sindre H. Soreide

szórakozóhelyén) lehetőségük nyílt arra, hogy többet beszélgessenek, és nem hivatalos keretek között is megismerjék egymást. A konferencia második napjának utolsó programjaként a Szombathelyi Képtárba kísértük vendégeinket, ahol a *Robert Capa* magyar származású fotós és haditudósító képeiből készült kiállítást tekinthették meg.

A szimpózium harmadik, egyben utolsó napján – a résztvevők legnagyobb bánatára – sor került a konferenciát megkoronázó végső ceremóniára is, a záróünnepélyre. A záróünnepségen a szervezők megköszönték a résztvevők megtisztelő jelenlétét, majd átadták a szót, valamint a szimpóziumot jelképező BOBCATSSS-zászlót a következő évi konferenciát szervező hallgatóknak. 2012-ben Hollandiában, Amszterdamban rendezik meg az akkor már jubileumi, huszadik évfordulóját is ünneplő rendezvényt.

A BOBCATSSS 2011 szimpózium szervezőcsapata átadja a BOBCATSSS zászlót a BOBCATSSS 2012 szervezőcsapatának. Fotó: Horváth Aliz

A holland–német szervezőcsapat (a Hogeschool van Amsterdam, a Hanze University Groningen, illetve a Media University Stuttgart egyetem hallgatói) bemutatkozását követően ünnepélyes keretek között megnyitotta a BOBCATSSS 2012 szimpózium honlapját⁴. Ezt követően a EUCLID elnöke, *Tatjana Aparac-Jelusic* átadta a 2008 óta minden évben kiosztott, az adott konferenci-

át megelőző évre szóló „BOBCAT of the year” kitüntetést, melyet ebben az évben tanszékünk koordinátora, Murányi Péter kapott meg. A díjat minden évben egy olyan egyéniség érdemli ki, aki kiemelkedő teljesítményt nyújt a könyvtár- és információ-tudományi képzés és kutatás fejlesztése, valamint az e téren való nemzetközi együttműködés terén. Murányi Péter, a 2010-es év BOBCAT-je („BOBCAT of the Year 2010”) az 1994-es, hivatalosan is BOBCATSSS névre keresztelt konferencia óta minden szimpóziumon és a EUCLID munkájában is kiemelkedő intenzitással vett részt, ezért (is) vehette át idén ő az elismerést.

Az ünnepély után került sor a záró vacsorára, amelyen egy állófogadás keretében vettünk búcsút a résztvevőktől és zártuk le hivatalosan a konferenciát. (Természetesen a konferencia ezzel még nem ért véget, ugyanis a résztvevők zöme csak másnap reggel hagyta el a konferencia szórakozóhelyét és tekintette lezártnak a szimpóziumot.)

Murányi Péter átveszi a „BOBCAT of the Year 2010- díját”
Tatjana Aparac-Jelusic-tól. Fotó: Szejli Adrienn

Azon érdeklődők, akiknek nem volt alkalomuk eljönni a konferenciára, az előadások anyagát megtekinthetik elektronikus – *Czövek Zoltán*, tanszékünk oktatója által készített CD kiadványon – és hagyományos formában is. A teljesség igényével készülő nyomtatott kötet várhatóan tavasszal kerülhet az olvasók kezébe, a szimpóziumon készült képeket pedig a Könyvtár- és Információtudományi Tanszék honlapján⁵ tekinthetik meg.

Támogatók nélkül nem jöhetett volna létre Szombathelyen a BOBCATSSS 2011 konferencia. Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani a szponzoroknak: a Nyugat-ma-

gyarországi Egyetem Bölcsészettudományi Karának, az Institusjonen Fritt Ord norvég alapítványnak, a Bibliotekar Forbundet dán független szakszervezetnek, az International Master in Digital Library Learningnek, a Fagforbundetnek, azaz a Norvég Államszövetség Kereskedelmi Egyesület legnagyobb egységének, a Norsk Bibliotekforening norvég könyvtáros egyesületnek, és végül, de nem utolsósorban az Elsevier és a ProQuest kiadóvállalatnak, mely cégek személyesen is képviseltették magukat a konferencián. Köszönetünket és hálánkat szeretnénk kifejezni továbbá tanszékünk hallgatóinak, valamint *Ördögné Kovács Mónika* és *Pogányné Rózsa Gabriella* tanszéki oktatóknak, hogy segítségünkre voltak a háromnapos konferencia előkészületeiben és lebonyolításában.

Nagy esemény volt ez a három nap a szombathelyi Könyvtár- és Információtudományi Tanszék életében, és talán nem túlzás azt mondanunk, hogy a szervezőkében és a résztvevőkében is. Elfogultság nélkül állíthatjuk, hogy minden tekintetben sikeres és mozgalmas konferencián vehetett részt a nemzetközi közönség, amelynek tagjai – saját bevallásuk szerint – igazán jól érezték magukat Szombathelyen, és tudományos kíváncsiságukat is sikerült kielégíteniük. Mi, a konferencia szervező hallgatói (*Szejli Adrienn*, *Briga Péter*, *Bereczki Bálint*, *Asbóth László*, *Lang Zoltán*, *Siri Vikse*, *Marte Stølan Flesvig* és *Veronicha Angell Bergli*) reméljük, hogy valamennyi, a BOBCATSSS 2011 szimpóziumon jelen levő hallgatóval és oktatóval újra találkozhatunk majd Amszterdamban, hogy életben tarthassuk és továbbépíthessük a nemzetközi szintű összefogást és a BOBCATSSS hagyományát. ■

¹ A BOBCATSSS szimpóziumról, illetve a BOBCATSSS 2011 konferencia szervezési munkálatainak állomásairól bővebben lásd Briga Péter–Szejli Adrienn: BOBCATSSS 2011. A könyvtárosok és az információs szakemberek nemzetközi konferenciája Szombathelyen. In: Könyvtári Levelező/lap, 21. évf. 2003. 12. sz. p. 33–35.

² Azaz *New Working Methods*, *New User Groups*, *The Library as a Social Place*, valamint *The Library and Information Professional*.

³ <http://www.bobcatss2011.com>

⁴ <http://www.bobcatss2012.org>

⁵ <http://www.bdf.hu/btk/trsi/kvtar/default.aspx>

Sokat beszélünk arról, hogy változik a könyvtár, néha gyorsabban, mint szeretnénk. Az Internet elhódítja az olvasókat, mert könnyebb otthon vagy a munkahelyi számítógépen megkeresni a kívánt dokumentumot, mint villamosra, netán autóba ülni és bejönni érte az Arany János utcába. Ha ez így megy tovább, gépies informatikai szolgáltatóvá válunk, elillan a személyesség varázsa, kiürülnek a szentélyként tisztelt olvasótermek, és ismét elveszítünk valamit, ami korábban kitöltötte az életünket.

Gazda István

Nem akarunk ebbe belenyugodni, nem hagyjuk szétszéledni kedves olvasóinkat, ezért elhatároztuk, hogy felélesztjük a régi görögök találkozóhelyét, az agorát, a megszentelt központi teret, ahol találkozhat, cseveghet, vitatkozhat és barátkozhat egymással a művelt polgár. Ehhez nyilván kell egy jó előadás, ami vonzza a hallgatókat, egy megfelelő előadóterem, ahol összejöhetünk, némi pogácsa és ásványvíz, ami előadás után ott marasztja a beszélgetőket. Kihasználva a második emeleten nemrég megnyitott tágas és tetszetős előadótermünket (1. képünkön), rendszeressé tettük korábban inkább esetlegesen szervezett rendezvényeinket. Ezek célja, hogy életre keltsék a gyűjteményt, minél szélesebb körben megismertessék a nyilvánossággal a nemzeti kulturális örökség itt őrzött darabjait, munkatársaink tudományos tevékenységét, mindenek

előtt pedig az, hogy kiváló előadók megszólaltatásával erősítsék az intézmény kulturális közösségi tér szerepét.

Az első eseményre 2010. december 1-jén került sor, amikor Keleti Gyűjteményünk egyik megalapítója, Kégl Sándor (1862–1920) emléke előtt tisztelegtünk egy tudományos emlékülés keretében (http://mtak.hu/index.php?name=h_1_4_2010). Ezt követte a hivatalos megnyitó, Pálinkás József MTA elnök részvételével, amikor beszámoltunk *Athenaeum az Interneten* c. TÁMOP pályázatunk célkitűzéseiről és eddig elért eredményeiről. Csépe Valéria és Kopp Mária professzor asszonyok a többéves hagyományt követve könyveket fogadtak örökbe, a délutánt Hegedűs Endre zongorajátéka emelte ünnepé (http://www.mtak.hu/index.php?name=fotoalbum_2010_12_07_athenaeum).

Különösen érdekes előadást tartott február 2-án Gazda István tudománytörténész *Kuriózumok a tudományok magyarországi történetéből* címmel, amely igazi különlegességeket emelt ki a magyar művelődéstörténet egyes korszakaiból. Előadását XVI. századi lengyel szerzők kalendáriumai alapján összeállított magyar naptárakról tartott ismertetővel indította, majd Martinovics Jánosnak, a híres Algebrakönyv szerzőjének kilétére derített fényt. A könyv címlapján szereplő „I” betű félreolvasása következtében válhatott „J” betűvé a keresztnév kezdőbetűje, ezért az ismeretlen Martinovics J.-t tartották a könyv írójának. A titokzatos Martinovics János nem más, mint maga Martinovics Ignác – a jakobinus mozgalom vezetője –, aki matematikával is foglalkozott életében. Nem véletlen tehát, hogy a lexikonok Martinovics Jánosról csak röviden nyilatkoznak, az említett könyvet leszámítva. Az életrajzi adatok is árulkodóak, hiszen azok megegyeznek Martinovics Ignációval.

2011 a kémia éve, erről megemlékezett Gazda István is: a magyar nyelvű kémiákat,

vagyis az első magyar nyelven kiadott kémiai tárgyú könyveket mutatta be a hallgatóságnak, melyek az 1800-as évek fordulóján jelentek meg. Kováts Mihály, Rácz Sámuel és Klemann József nevéhez fűződnek ezek a munkák, akik mint fordítók működtek közre ezek magyar nyelven való terjesztésében. Persze saját kútfőből írt munkák is megjelentek ebben az időszakban: Nyulas Ferencz, Kitaibel Pál, Oesterreicher Manes József írásait adták közre. A legjelentősebb hazai szerző által, magyar nyelven írt munka pedig Irinyi János nevéhez fűződik.

Landerer Lajos alakjáról lebbentette fel a fátylat az előadó, és meggyőzően érvelt amellett, hogy Landerer nem volt a bécsi rendőrminisztérium besúgója. Ezt csupán Heckenast Gusztáv terjesztette róla, aki viszont valóban „vállalt” besúgói tevékenységet.

Gazda megfejtette Hartleben Konrád Adolf állandóan költözködő váci utcai könyvkereskedésének rejtélyét is. Nem a kereskedés költözött Hartlebennel együtt, hanem a kereskedés hirdetéseit elkészítő nyomdászok által hibásan szedett házszámoknak köszönhetően „vándorolt” a helyszín, az elírásokból lehetett hibásan következtetni az állandó „költözésre”.

Végül, de egyáltalán nem utolsósorban, Széchenyi István lehetséges betegségét elemezte Gazda István. Széchenyi naplófeljegyzései alapján előadónk arra a megállapításra jutott, hogy őt súlyosan félrekezeltek, amikor 1848. szeptember 5-én idegbetegséggel a döblingi Goergen-féle elmegyógyintézetbe szállították, beleértve a félrekezelői közé házi orvosát, Almási Balogh Pált is.

Sokkal valószínűbb, hogy malária kínozta őt, amivel al-dunai utazásai során fertőződött meg többször is. Ép elméjére utalnak a döblingi évek alatt írt munkái, valamint többek között Szógyén-Marich László jellemzése az idős Széchenyiről, 1857-ben: „Ugyanazon éles ész, gondolatmenet, beszéd mód volt nála most is tapasztalható, mint midőn őt legfényesebb korszakában ismertem, úgyhogy én erősen hiszem, hogy Széchenyi soha megtévelyedve nem volt.”

Február 9-én *Balázs József Attila Jobb egyszer látni, mint százszor hallani. Kína közmondásai és kultúrája* c. előadása következett, e témáról egyúttal fotókiállítás is nyílt a Vasarely-teremben.

A félév során érdekes előadások várnak ránk. *Benkő Samu* Erdély és a Magyar Tudományos Akadémia kapcsolatáról, *Németh Tamás* MTA főtitkár a vörösiszap-tragédiáról, *Vizi E. Szilveszter* volt MTA elnök az emberi gondolkodás fejlődéséről fog beszélni, őket követik *Ritoók Zsigmond*, *Romsics Ignác* és mások. Kialakulhat a könyvtár barátainak köre, bibliofil beállítottságú látogatókra számítunk, akik szívesen jönnek ide, szívesen vesznek részt az ő gyönyörködtetésükre szervezett rendezvényen, és nosztalgiaiával gondolnak a karácsony előtti megnyitóra, amikor az ünnepi eseményt borkóstoló is kísérte... ■

A könyvtár Angyalföld második legrégebb alapítású könyvtára, 1913 óta áll az angyalföldiek rendelkezésére. Megnyitása óta szolgálja ki a Dózsa György út és a Lehel utca forgalmas csomópontjában a környéken lakókat. Szolgáltatásait ezerötszáz–kétezer fős regisztrált használója mellett speciális állományrészére is építi: itt található a régió legnagyobb, nyelvtanulást segítő dokumentumbázisa.

A könyvtár most felújítva és modernizálva folytatja évtizedes, bevált szolgáltatásait. Az alapterületen változtatni nem lehetett, de a korábban zárt iroda-raktári rész megnyitásával, a zsúfolt álgaléria felszámolásával az adott 102 négyzetméteren valódi, felhasználóbarát könyvtárt sikerült kialakítani. Érdekes témák igény szerinti kiemelésével, a gyermekek részére kis „kuckóval”. A bön-gészőket, a helyben olvasókat megfelelő helyekkel várják.

A mintegy 12 ezer darabos könyvállomány új, célszerűen tervezett állványokon kapott helyet. A nyelvtanulást segítő dokumentumokat és a kapcsolódó oktatócsomagokat elkülönítve lehet kiválasztani és használni. Itt helyezkedik el a négy férőhelyes internetes blokk, amely egyaránt segíti a könyvtári tájékoztatást és az egyéni információszerzést. Külön kiemelve lehet keresni a NAVA adatbázisban, illetve itt nyílik lehetőség wifihasználásra is. Kiállítás rendezésére alkalmas felületet is kialakítottak, ezzel tovább bővítve a szolgáltatásokat.

A felújított könyvtár már mozgássérültek részére is hozzáférhető, esztétikus, a belső berendezéshez illeszkedő rámpa segítségével önállóan választhatják ki olvasmányukat a tolókosival vagy babakocsival érkező használók. Részükre megfelelő mellékhelyiség kiépítéséről is gondoskodtak. Az otthonukhoz kötött rászorulóknak házhoz is viszik a dokumentumokat.

A Lehel utcai könyvtár szolgáltatásai, akciói, aktuális kiállításai a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (FSZEK) honlapján keresztül is nyomon követhetők.

A könyvtár heti 24 órában fogadja használóit. Nem csak könyveket kölcsönöz, de meghatározott időre sajtótermékeket is. Gondosan fejlesztett audiovizuális dokumentumait (audiokazetta, CD, CD-ROM, DVD, videó igény szerint, hangoskönyv) pedig évente többször kiírt akciókkal is rendelkezésre bocsátja.

A könyvtár a Corvina integrált könyvtári rendszer tagjaként megsokszorozza szolgáltatásait: saját állományán túl tájékoztatást ad nemcsak a XIII. kerületi könyvtárak, de a FSZEK teljes állományáról is; előjegyzéssel és átkéréssel biztosítja a dokumentumokhoz való hozzáférést; támogatja az e-hosszabbítást.

A megújult bibliotéka sajátosan illeszkedik a XIII. kerületi könyvtárak sorába: törzsolvasóinak nemcsak hagyományos és modern szolgáltatásokat biztosít, de segíti használóit a legmodernebb könyvtári szolgáltatások elérésében is.

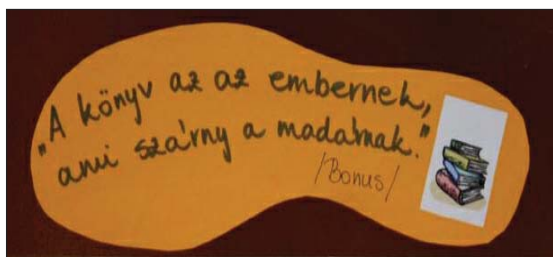
A rekonstrukció 15 056 000 forintba került, ebből a Fővárosi Önkormányzat 10,5 millió forintot felújításra, a Nemzeti Kulturális Alap 1,5 millió forintot bútorra, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 3 056 000 forintot informatikai eszközökre, berendezésre fordított. ■

Kedvenc könyveink

Olvas a család a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárban

☛ Trifonovné Karajz Borbála

2010 a családi olvasás éve volt a magyar közkönyvtárak életében. Igaz, furcsán alakult az egész, amolyan „ej, ráérünk arra még” módra, könyvtárunként is, és a központi szervezést illetőleg is. Eljött a nyár, mire beszélni kezdtünk róla, s a központilag készített reklámanyagok, plakátok is szinte csak az októberi főrendezvényre érkeztek meg, ami a már jó néhány éve rendszeressé vált októberi országos könyvtári napok (október 4. és 10. között) keretében valósult meg. Szlogenje: Olvas a család. Ennek jegyében a hét minden napján más-más témában (olvasás, gazdálkodás, egészség, tanulás, játék) szerveztünk programokat, rendezvényeket, s kísértük ezeket könyvajánlattal.

Minden napra esett egy-egy témába vágó rendezvény, volt néhány húzónév, „sztár-vendég” – például a már hagyományos boszorkányszombat ezúttal *Csongrádi Katával* –, s minthogy olvasásról szólt volna az egész, olvasnivalót, könyvet ajánlottunk egész héten a fenti témákhoz. Ez lett az egész rendezvény fix pontja, folyamatos „attrakciója”. A feladatot az állománygyarapító és feldolgozó osztály vállalta magára jó szívvel, mint olyant, ami nem áll távol mindennapi tevékenységüktől. Előbb csak egyszerű kísérő könyvkiállításról volt szó, de amint megkaptuk a feladatot, meglódult a fantáziánk. Kitaláltuk, hogy legyen ez a gerince és fix pontja a rendezvénysorozatnak, biztosítsa a folyamatosságot és az állandó jelenlétet a különböző programok között, sőt tekintsük ezt a legfontosabbnak, hiszen a családi olvasás serkentése a fő cél, hogy minél többen tekintsék meg a könyvajánlatokat, s minél többet kölcsönözzenek ki az ajánlott könyvek közül.

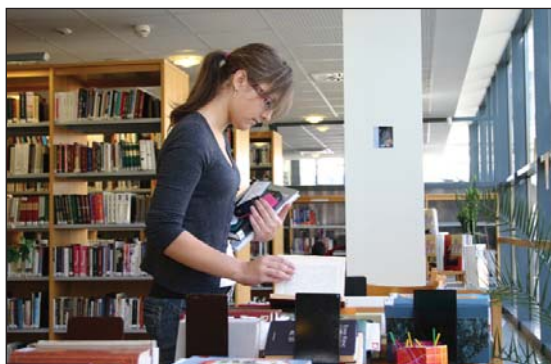
A kiállítás, illetve ajánló helyszínéül a kölcsönzőtér hátsó üvegfala előtti részt választottuk, melyet a hét végére a napról napra épülő kiállítással teljes egészében megtöltöttünk. Igaz, nem a legszembevetőbb hely, de tágas, kényelmes, az esemény kívülről, az utcáról is látható, s megfelelő figyelemfelhívó eszközökkel könnyen ide lehet irányítani a betérő olvasót. (Mindig is úgy gondoltam, hogy könyvtárunknak ez az üvegfal a legjobb reklámfelülete, ahol a járó-kelő emberek a könyvtár teljes vertikumába bepillanthatnak az utcáról, s láthatják, hogy ez egy nyugodt sziget, itt kényelmesen, ráérvén lehet böngészgetni, olvasgatni, beszélgetni.) Az előzetes szórólapok között készítettünk egyet, amely kifejezetten erre a könyvkiállításra invitálta a látogatókat. Hétfőn nyitáskor a kölcsönzőpult felett felirattal vártuk az olvasókat: Ma olvas a család. Illusztrációként *Lackfi János* költőnk népes, kedves családjának színes fényképe állt a felirat alatt, amely naponta az újabb kiállításra hívta fel a figyelmet: Ma tanul a család, Ma gazdálkodik a család stb. A bejáratból a padlóra ragasztott színes lábnyomok vezettek hátra, az üvegfalhoz, ahol már messziről láthatóan, középen várta az első ajánlat a böngészőket. A lábnyomok a könyvespolcok falain is mutatták az utat, ezeken egy-egy olvasással, könyvekkel kapcsolatos idézet is olvasható volt, s ezek a mai napig is dekorálják a polcokat. Kellemes, halk zenét játszottunk, jelezve ezzel is, hogy ünnep van, lazábbak vagyunk. Napi két alkalommal a hangosbemondóban is felhívtuk látogatóink figyelmét a nem mindennapi ajánlatra. A kiállítások feletti feliratok kétoldalúak voltak, a bent böngészgető s az utcán sétáló egyaránt olvashatta, hogy aznap milyen témával bővült a kiállítás. A gyakorlati előkészítésben részt vett az egész osztály, leglelkesebben fiatal kolléganőnk, *Kósa Ilona*, ő készítette a szórólapot, a tappancsfeliratokat, ő mondta be a hangosbemondóba az invitálást.

Fotók:
Szakmáry Lászlóné

Minden napnak megvolt a gazdája (esetenként gazdái), aki nemcsak összeválogatta az ajánlandó könyveket, de kitalált valami kis pluszt is, amivel színessé, érdekessé tette a kiállítást, s egész nap ott tartózkodott, invitálta az olvasót, beszélgetett a könyvekről s a témáról az arra hajlandó vagy éppen séggel beszélgetni vágyó olvasókkal, pótolta a kikölcsönzött könyveket másokkal.

1. nap: Olvas a család

Ezen a napon a hagyományos örömolvasás jegyében szépirodalmat, jó olvasnivalót, „jó könyveket” ajánlottunk. S mik is legyenek ezek a „jó könyvek”? Hát legyenek a kedvenc könyveink, a könyvtárosok, illetve a könyvtári dolgozók kedvenc könyvei. Előzetesen egy könyvjelző alakú kis kérdőíven

megkérdeztünk minden kollégát: Mi a kedvenc könyved? Miért? Sokan örömmel írták le máris, több lapra is kedvenceiket, mások vonakodtak, attól tartva, talán nem az irodalom élvonalába tartozik kedvencük, s ez mint könyvtárosokra nem vet rájuk jó fényt. Végül is jó sok kedvenc összegyűlt, egészen vegyes kínálat, sokféle, ahogyan mi is sokfélék vagyunk, de mindegyik valakinek már nagyon tetszett, tehát rossz nem lehet. Néhány cím a több szavazatot kapottak közül: Szabó Magda: *Az ajtó* (6), Móricz: *Légy jó mindhalálig* (3), Tolkien: *A gyűrűk ura* (3), Wass Albert: *A funtinelli boszorkány* (3), Stephanie Meyer: *Alkonyat* (3), Kundera: *A lét elviselhetetlen könnyűsége* (2), a *Biblia* (2) Frances Moyes: *Napsütötte Toscana* (2), Carol Matthews: *A csokoládéimádók klubja* (2), Saint-Exupéry: *A kis herceg* (2). Néhányan kedvenc hajdani gyerekönyvüket is megjelölték, így a családi olvasnivalót gyermekönyvek is színezték. Többen neveztek

meg kedvenc szerzőt, mint akinek minden könyvét szívesen olvassák, nem tudnak egyet kiválasztani, például Merle, Wass Albert, Márai, Rejtő, Danielle Steel művei, Svenn Hassel háborús regényei. A könyvjelzőket beletettük a kiállított könyvekbe, így saját kézírással volt olvasható minden könyvben, hogy miért tetszett már valakinek. Készültünk sok üres könyvjelzővel, hogy látogatóink is ajánlhassák saját kedvenceiket, s ezekkel folyamatosan bővíthessük a kínálatot.

Bizony, működött a pultfóbia: látok egy pultot, s inkább kikerülöm, csak ne akarjanak tőlem semmit. A polcok közt láthatóan olvasnivalót kereső felhasználókat nem tola kodóan megszólítottuk, hogy a héten különleges ajánlatunk van, könyvtárosok kedvenc könyveit ajánljuk, ha kedve van, böngészgessen ezek között is. Ha valaki érdeklődve olvasgatta a könyvjelzőket, megkértük, ajánlja ő is kedvenc könyvét, ha van ilyen. Sokan szívesen éltek a lehetőséggel. Néhány olvasói ajánlat: Szabó Magda *Az ajtójára – „mert mindenki szeretné megtudni, hogy mi van az ajtó mögött”*, Bulgakov *Mester és Margaritájára – „elvarázsolta, elgondolkodtatott, magával ragadott és nem engedett...”* Többen láthatóan örültek, hogy egy ráérő, olvasni szerető könyvtárossal könyvekről, írókról, kedvenc olvasmányokról beszélgethetnek. Ha valaki könyvet kölcsönzött az ajánlatból vagy kedvenc könyvét ő is ajánlotta, jelképes cukorkajutalom járt érte. Csudabogarak is akadtak, egy gyorsolvasó az ajánlatból a helyszínen negyedóra alatt „elolvasta” a *Száz év magányt*, s mint mondta, nem tudná most visszamondani, de „elraktározta”.

A kiállítást az osztályvezető, *Trifonovné Karajz Borbála* gondozta.

2. nap: Gazdálkodik a család

Mivel, mit gazdálkodik a család? Szerteágazó téma, a kiskertben való gazdálkodástól kezdve, a konyhapénzen, a családi költségvetésen, a kis családi vállalkozáson át az idővel, energiával való gazdálkodásig. Változatos könyvanyag várta az érdeklődőket a szakácskönyvektől, kertgondozástól az élet-

mód-tanácsadó könyveken át például a *Mózes a menedzsmenről* címűig. A kolléganő, aki maga is háziasszonyként, családanyaként „gazdálkodik”, sok érdekes idézettel, gondolattal fűszerezte a kiállítást, egy-egy gondolat köré épített kis plakátokkal, s a magvas gondolatokat – ha megtetszett nekik – kis cédulákon magukkal is vihették az érdeklődők. Az alapgondolat: egyszerűbb életet szeretnénk, azaz hallgassunk a józan eszünkre, ne dőljünk be mindenféle csábításnak, reklámnak, divathullámnak.

A kiállítás gazdája *Vonáné Szűcs Jolán*, Panni volt.

3. nap: Egészséges a család

A kolléganők a mozgás, a táplálkozás valamint a test és lélek témák köré csoportosították az ajánlott könyveket. Ezekről a témákról gyűjtöttek össze közmondásokat, szólásmondásokat, s ébresztettek további gondolatokat a témában. Kis egészségügyi tesztet készítettek, nem túl nehéz, nem túl könnyű kérdésekből, a vállalkozó olvasók ezt kitölthették, s összevethették a megoldással, mi-ben tévedtek, mit találtak el. A jutalom: cukorka. A tesztet inkább vállalkozóbb szellemű tinédzserek töltötték ki. Érdeklődés szerint szívesen böngészgették ezeket a könyveket is, bár volt olyan olvasó, akit nem lehetett idecsábítani: még hallani sem szeret a témáról, nemhogy olvasni, amíg nincs baj, örül, hogy nem kell az egészséggel foglalkoznia.

Az ajánlatot *Szabóné Szász Anikó* és *Kósa Ilona* készítette.

4. nap: Tanul a család

A kolléganő, aki nemrég még maga is tanult (levelezőn végzett zsinórban könyvtár szakot, történelem szakot főiskolán, majd egyetemen), és három tanuló gyermeke van, a legkülönbélebb témájú ismeretterjesztő könyvekből állította össze a kiállítást. Minden könyvben egy-egy témára, érdekes tényre, adatra hívta fel a figyelmet a könyvbe helyezett kérdéssel, utalva az oldalszámra, ahol a kérdésre a válasz megtalálható. Így terelte a figyelmet arra, milyen érdekes dolgokat „tanulhatunk” a könyvekből. Könyvtárunkra vonatkozó komoly kérdőívet is összeállított, melyet előzetesen is és közben folyamatosan hozzáférhetővé tettünk, beküldési határidővel, komoly jutalommal: 24 részes művelődéstörténeti DVD-csomaggal, amiből három gazdára is talált. A nyertesek nevét honlapunkon is közzétettük.

A kiállítás gondozója *Máténé Németh Judit* volt.

5. nap: Játsszik a család

Játékos könyveinket szedtük össze, régieket és újabbakat, szobai és szabadtéri játékokat tartalmazókat, főleg amelyekben családi játékok találhatók, valamint játékokról szóló, művelődéstörténetet érintő könyveket, és sok-sok kvízkönyvet, rejtélyes könyvet. A kiállítás közel került a kényelmes kisasztalhoz és kanapéhoz, ahova játszható családi játékokat készítettünk elő: megkezdett Ország, város, fiú, lány-lapot, torpedó játékra alkalmas kockás füzetet megkezdett játékkal, rajzolt malmot bábukkal, öltöztetőbabát ruhákkal. Cukorka ellenében válaszolhattak a felütött kvízkönyv kérdésére. Leginkább ez a kiállítás épített volna a család együttes

jelenlétére, így együtt viszont sajnos nem sokan fordultak meg a kölcsönzötér sarkában, ennek jobb helyszíne lehetett volna a gyermekkönyvtár. Ezért itt is inkább a könyvek között böngészgettek, mint játszottak. A kiállítás gazdája Szabóné Szász Anikó és *Frank Anna* volt.

Így épült föl a hét folyamán a különleges könyvajánló, minden nap újabb ajánlóasztallal gyarapodva, a hét végére az egész teret betöltve. Nem magára hagyva, hanem folyamatosan gondozva az éppen ott lévő kolléganő által, aki segített legyőzni a „pultfóbiát”, folyamatosan „rendelkezésre állt”, s ajánlotta valamennyi témát közvetlenül, barátságosan, de nem erőszakosan, nem tolakodva. A kiállítást – gazda nélkül – a következő két hétben is meghagytuk, ezekben a napokban is még sok spontán böngészgető, válogató nézte meg. Tájékoztató-kölcsönző kollégáink mondják, hogy sokan dícsérték, jelezték, hogy tetszik nekik, örülnek neki. Köszönet a raktáros kollégáknak, és *Hajasné Rebák Andrea* kolléganőnknek, akik segítettek összegyűjteni a kiállított könyveket, majd visszasorolni őket raktári helyükre.

Még egy kiállítást készítettünk a családi olvasás éve jegyében a karácsony előtti hetekben. Olvasnivalót kínáltunk az ünnepekre: adventtel, karácsonnyal kapcsolatos antológiákat, kézműves könyveket, s mindenféle könnyű és nehezebb olvasnivalót, szépirodalmat, olyan műveket, amelyek témájukban érintik a karácsonyt vagy csak címükben utalnak az ünnepre.

Változik a könyvtár, mondják sokan. Egyre többen jönnek információért és kevesebben olvasnivalóért. Ez igaz, de az új igények kielégítése mellett a hagyományos funkciót sem szabad elhanyagolni. Hála az égnek, sokan szeretnek még olvasni, sokan jönnek azért a könyvtárba, mint húsz-harminc évvel ezelőtt: jó könyvért. Figyelnünk kell ezekre az olvasókra, meg kell tartanunk őket, biztosítanunk kell nekik ugyanazt, mint a régi kis könyvtárakban: bőséges, akár személyre szóló ajánlatot, odafigyelést, barátságos kommunikációt, az eszmecsere lehetőségét. Az ő megtartásukra, kiszolgálásukra tartom (tartjuk) hagyományos, de nagyon jó eszköznek a könyvajánlót és a könyvkiállítást, amire bármikor bármilyen témában találhatunk alkalmat az egész év folyamán. Nincs új a Nap alatt! ■

Bizonyítványt kaptak a pályázatírók

Tizennégyen vették át pályázatírói bizonyítványukat Lengyeltótiiban. A Lengyeltóti Városi Művelődési Ház és Könyvtár csaknem 30 millió forintot nyert az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Programjában.

A képzést ebből finanszírozták, s a forrás révén az intézmény akkreditációja is megvalósulhat.

A bizonyítványosztáson elhangzott: a 400 órás tanfolyam résztvevői elsajátították a pályázatírás alapjait. A vizsgán valamennyien kiválóan teljesítettek.

Peitlerné Takács Éva, az intézmény igazgatója elmondta: a korábban lezárult nehézgépkezelő képzéssel együtt két sikeres programot valósítottak meg. Ez a kezdet, ugyanis hamarosan újabb tanfolyamok indulnak. A pályázati támogatás révén nemcsak az oktatást, hanem az intézmény akkreditációját is finanszírozni tudjuk. Ez pedig új távlatokat nyit a település kulturális közintézménye számára, amely eztán képzőközpontként is funkcionálhat.

(Forrás: kapos.hu)

Konzorciumunk az **ÁRVÁCSKÁK – 7 Hajdú-Bihar Megyei település könyvtári szolgáltatásainak összehangolt infrastrukturális fejlesztése** című, TIOP-1.2.3-08/1-2008-0085 azonosító számú projektet 2010. december 31-én sikeresen lezárta.

A konzorcium tagjai voltak: Városi Könyvtár és Művelődési Ház, Létavértes, Mészáros Károly Városi Könyvtár, Hajdúdorog, Földi János Könyvtár, Hajdúhadház, Községi Ház és Városi Könyvtár, Komádi, Vámpércs Város Önkormányzata, Bem József Művelődési Ház Községi Könyvtár, Hosszúpályi, Kölcsey Könyvtár, Álmosd.

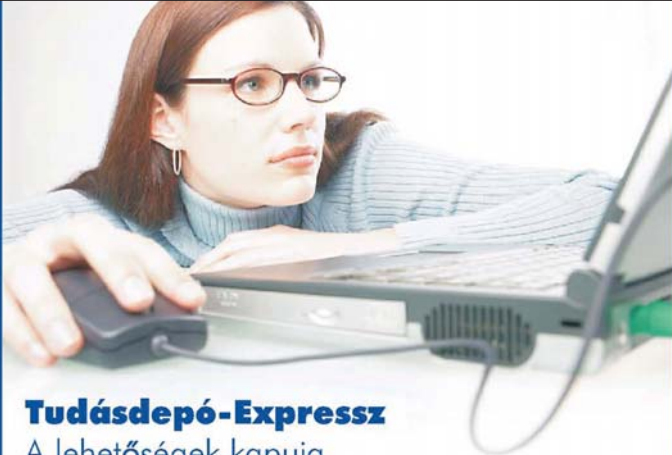
Az elnyert 69 986 285 Ft összegű, 100%-os intenzitású támogatás célja az volt, hogy a nyilvános könyvtárak szolgáltatói hálózatát továbbfejlesszük, korszerűsítsük a technológiát.

Rész céljai voltak a projektnek:

- a formális, nem formális és informális tanulást támogató tartalmakhoz és információkhoz történő hozzáférés kiterjesztése;
- a kistélepeleéseken élők hagyományos és online könyvtári ellátásának javítása;
- a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének növelése a hagyományos és online könyvtári szolgáltatások tekintetében.

Az informatikai fejlesztésekkel alkalmassá tettük a könyvtárakat arra a feladatra, hogy az elektronikus katalógus által az oktatás, a felnőttképzés minden fázisában építeni lehessen a könyvekhez, cikkekhez, szakirodalomhoz, információkhoz történő legszélesebb körű hozzáférésre és a hatékony, gyors szolgáltatásra.

Konzorciumunk a pályázat benyújtásával vállalta, hogy saját szolgáltatásait az interneten keresztül napi 24 órában elérhetővé teszi az olvasók számára, virtuálisan közös katalógust és a helyismereti művek tekintetében elektronikus könyvtárat hoz létre, emellett kapcsolódik az országos központi adatbázishoz.

Tudásdepó-Expressz
A lehetőségek kapuja
www.meliusz.hu

ÚJ MAGYARORSZÁG FEJLESZTÉSI TERV,
Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program 1.2.3-08/1
„Tudásdepó-Expressz”

I. Konzorcium Hajdúsági Könyvtári Kapuk
Hajdú-Bihar megyei városok könyvtári szolgáltatásainak
infrastruktúra fejlesztése a térségi partnerség jegyében

II. Konzorcium **ÁRVÁCSKÁK - 7 Hajdú-Bihar Megyei település**
könyvtári szolgáltatásainak összehangolt infrastrukturális
fejlesztése

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

 Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
ÚMFT infonapló: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Dobóttás a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

Mindezek eléréséhez beszereztük a közös szervert, a munkaállomásokat a hozzájuk tartozó kiegészítővel (úgy mint szünetmentes tápegység, vonalkódolvasó), a Huntéka integrált könyvtári rendszert, amelynek segítségével számítógépre vittük a könyvtárak teljes állományát, a Jadox rendszert, amellyel elkezdtük a helyismereti művek digitalizálását.

A látogatók színvonalas kiszolgálásához korszerű számítógépeket, multifunkcionális gépeket, szkennereket vásároltunk, a látás- és hallássérültek részére pedig speciális szoftvereket, amelyekkel lehetővé tesszük számukra a számítógép használatát.

Összességében tehát megvalósítottuk a pályázatban vállalt feladatokat, és a folytatásban elérjük azokat a célokat, amelyekért érdemesnek tartották a konzorciumunkat a támogatásra. ■

A magyar társadalom olvasási szokásainak alakulásáról, a könyvolvasás fiatalok körében való népszerűsítéséről, az e-könyvek elterjedésének hazai lehetőségeiről beszélgettek könyvtárosok, kiadói szakemberek és társadalomkutatók egy nemrég készült felmérés eredményeinek fényében február 9-én Budapesten.

A *Családi olvasás éve* keretében az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) megbízásából készült ezerfős, országosan reprezentatív felmérés eredményeit már tavaly decemberben közzétették, a mostani beszélgetésen a szakemberek a háttérben meghúzódó okokra keresték a válaszokat.

A felmérés egyik legfontosabb megállapítása, hogy megállt az egyáltalán nem olvasók számának növekedése, az olvasás azonban csak a negyedik helyen szerepel a szabadidős tevékenységek között.

Az olvasás ezredforduló óta tapasztalható hazai fellendülése *Husztai Gergely*, az Ulpius-ház Kiadó tanácsadója szerint részben azzal magyarázható, hogy erre az időszakokra tehető a könyv termékként való újraértelmezése, s ennek megfelelően a megjelenés marketingkampányokkal és a szerző „felépítésével” való támogatása. Mint mondta, különösen fontos ez a reklámra érzékeny fiatalok megnyerése szempontjából.

Bartos Éva, a Könyvtári Intézet igazgatója az Európai Unió hatását emelte ki, melynek révén erősödött az a felfogás, hogy az

olvasás nemcsak szabadidős tevékenység, hanem a tanulásnak és a munka világában való boldogulásnak is fontos eleme és feltétele.

Gergely Ferenc, a felmérést végző cég ügyvezető igazgatója emlékeztetett: a megkérdezettek csaknem egyharmada nem hogy nem olvas, hanem már nem is vágyik erre. A kutatás egy másik tanulsága szerinte az volt, hogy a fiatalokat már csak olyan dolgokkal lehet megszólítani, melyeknek a szó-rakozás is fontos eleme.

Szvetelszky Zsuzsanna kommunikáció- és társadalomkutató ehhez hozzátette: még ha egyes rétegek kevésbé is vesznek kézbe könyveket, a „vizualitás kényszere” következtében „kilóra” biztosan elég betűt olvasnak ők is.

Nánási Yvette, a Magyar Gyerekkönyvkiadók Egyesülésének igazgatója kiemelte, hogy bár ifjúsági könyveket ma alig adnak ki, a gyerekkönyvek eladása számottevően emelkedett, ami remélhetőleg előbb-utóbb meg fog mutatkozni a felnőttkori szövegolvasási készségek javulásában is.

Az e-könyvekről *Ládi László*, a Családi Olvasás Évének projektvezetője, az OSZK osztályvezetője úgy vélte, hogy lassú hazai terjedésüknek anyagi, általános világnézeti oka is van, és a választék is elég szegényes még. ■

(Forrás: prae.hu)

Uniós támogatás napelemekhez Martfűn

Nettó 52,8 millió forintba kerül Martfű Város Önkormányzatának az, hogy öt intézményének tetejére napelemet szereltet fel – a tender eredménye a legutóbbi Közbeszerzési Értesítőben jelent meg. A polgármesteri hivatal, a művelődési központ és könyvtár, az általános iskola, továbbá a város két óvoda-bölcsődéjének tetejére helyeznek el napeleket.

(Forrás: elemzeskozpont.hu)

Közösségi felületek az Országos Széchényi Könyvtárban

@nemzetikonyvtar, a kultúra felhasználói, gyűjtés, feldolgozás, megőrzés, szolgáltatás

Kéthónapos éles tesztelés után február első napjától bemutatkoznak az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) közösségi felületei. A webes eszközök használatával a könyvtár és felhasználói között leegyszerűsödik és hatékonyabbá válik a kommunikáció. Az OSZK folyamatosan monitorozza a felhasználók online jelenlétét, az adatok elemzése után javítja és fejleszti szolgáltatásait.

A könyvtár blogot indított, két mikroblogot szerkeszt, képmegosztó oldalon publikálja fényképfelvételeit, videocsatornát gondoz, audioállományokat oszt meg, és egyéb dokumentumtípusok is elérhetők immár az internetes kommunikációs eszközök segítségével.

Az elmúlt tesztidőszakban olvasóink visszajelzései alapján kódexek online elérésében segítettünk, beiratkozási információkat tisztáztunk, fórumokon ebook-olvasóróladtunk tájékoztatást, megpróbáltuk megoldani a csikorgó könyvlift problémáját, és kiderítettük, miért nem kapható a büfében a valaha oly népszerű ördögsláta. A könyvtár figyeli és kéri az olvasók visszajelzését, mégpedig azokon az online felületeken, melyeken látogatóink jelen vannak.

A közösségi oldalak jellemzője, hogy a bejegyzések, képek, videók kommentálhatók, újra megoszthatók, egyszerűen linkelhetők, és az egyre népszerűbb azonnali értesítésküldő (RSS) funkciókkal is rendelkeznek:

• blog – hosszabb üzenetek, webes kommunikációs központunk,

• twitter – rövid üzenetek 140 karakterben, retweetek, válaszok, linkelések honlapunkra,

• tumblr – elektronikus formátumok újraosztása, máshol megjelent könyvtári megjelenések,

• indafoto/flickr – képek megosztása,

• indavideo/youtube – videók megosztása,

• scribd – dokumentumok megosztása doc, pdf, ppt,

• delicious – url megosztása, elsősorban az online sajtóra koncentrálnak,

• audioboo – hanganyagok megosztása,

• facebook – a legnépszerűbb interaktív online közösségi felületünk, majdnem ezer taggal,

• iwiw klub – a magyar felületen is jelen vagyunk,

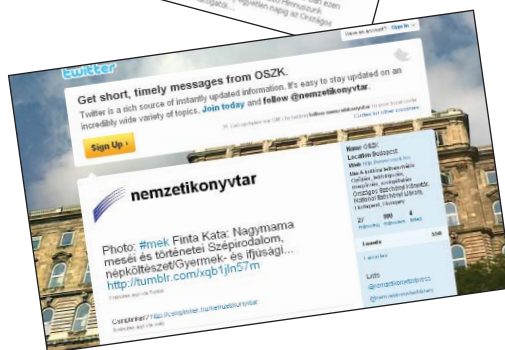
• meebo – azonnali üzenetküldés, Libinfo, MEK,

• foursquare – gps alapú helymegosztó eszköz,

• threewords – jellemző három szó a könyvtárról.

Közösségi felületeink, melyek folyamatosan bővülnek, elérhetők a <http://flavors.me/nemzetikonyvtar> oldalon.

Hamarosan a könyvtár honlapja is megújul, az új felületek kiegészítik és segítik majd a www.oszk.hu funkcióit. ■

A XXI. században paradigmaváltást hozott a számítástechnika a bűnözés terén is. A számítógéppel elkövetett visszaélések száma jelentősen megnőtt, mondhatjuk, divatos lett. Ennek leggyakoribb formája az adathalászat vagy jelszóhalászat, ami az internetes bankolás térhódításával előretört.

Az identitástolvajok célja, hogy rövid idő alatt a legfontosabb adatokat megszerezzék és az adatok valódi birtokosának nevével visszaélve felhasználják. Mivel a csalók kiléte rejtve marad, komoly esélyük van arra, hogy nem kapják el őket. Sajnos az áldozatok csak utólag szereznek tudomást a lopásról, amikor már késő: az elkövetők minden nyomot eltüntettek. Közismert az Inter-Európa Bankot, a Szigetvári Takarékszövetkezet, az MKB-t, az Erste Bankot, a CIB Bankot, a GE Budapest Internetbankot, az OTP-t vagy a Budapest Bankot ért támadás. A külföldiek közül a HSBC-t és a Credit Suisse-t említeném. A letöltés sebessége és a felhasználók hiányos tudása szintén a bűnözők malmára hajtja a vizet. A hiszékenység és a nyereségvágy az oka a visszaélések 99%-ának.

Gyakran az általunk használt banktól kapunk látszólag levelet, amelyben arról értesítenek, hogy nyertünk, és felszólítanak, ellenőrizzük a számlánkon, hogy a tranzakciót elvégezte-e bank, esetleg azt írják, a bankot hackertámadás érte, ezért kérik, változtassuk meg a jelszavunkat. Mindkét esetben a levélben található link segítségével tudunk belépni a számlánkra. A link egy megszólalásig olyan oldalt hoz fel, mint a kedvenc bankunk oldala, de ha belépünk rajta, már el is ajándékoztuk a felhasználói nevünket és a jelszavunkat. Gyakran csak egy írásjel vagy karakter a különbség és már más domainnevet, így más IP-címet látogatunk meg. A 2006-ban történt csaláskor a www.raiffeisen.hu helyett a www.raiffeisenhu.com lett megadva a levélben. Az eredetiséget igazoló lakatot és tanúsítványt könnyedén lehet hamisítani. A szélhámosok tárhelyeket bérelnek, esetleg törnek fel, és azokon keresztül indítják el a támadást. Olyan warez programot használnak, amivel saját IP-címüket és mac addressüket is elrejtetik. Anonim proxyt át közlekednek és regisztrálnak kamu e-mai-

leket, ahonnan lebonyolítják a levélküldést. Az alapos előkészületek után kiválasztott cég fejléces papírját lemásolva, az eredetivel teljesen megegyező fejléces levélben közlik az instrukciókat és a kamu linket is. A kamu weboldalt a csallók csak rövid ideig használják, hogy azonosításuk minél nehezebb legyen. A jelszavak birtokában azonnal megkezdik a pénzek átutalását olyan fiktív számlákra, amiket rendszerint hajléktalanokkal hoztatnak létre. Ezeket a számlákon sem pihen sokáig a pénz, újabb döglött számlákra megy tovább. Az átutalások mértéke és mérete illeszkedik a számlatörténethez, így a bankoknak nem szúr szemet. Több IP-címről folynak a tranzakciók, változó összegekkel, több célszámlára. A bankok bevezették a telefonos kontroll és megerősítés szolgáltatást, ami azt jelenti, hogy az ügyfél kap egy sms-t vagy egy hívást, ha valamilyen tranzakciót kezdeményeztek a számlájáról, és amíg azt meg nem erősíti, az utalás nem indul el. Az elkövetők egy körzetszámon belül mindenkit felhívhatnak, ezt egy egyszerű programcskával lehet automatizálni, és a program egymás után tárcsázza a lehetséges hívószámokat. A program tájékoztatja gépi hangon az ügyfelet, hogy letiltották a hitelkártyáját. Arra kérik, hogy az ügyfélszolgálatot hívja vissza a megadott számon. A telefonban a gépi hang kéri a kártyaszámot és a PIN-kódot a tiltás feloldására. A nyomógombok segítségével ezt elvégzi a gyanútlan tulajdonos. A harmadik módszer az sms, amikor sms-ben válaszol az áldozat a feltett kérdésekre, a végeredmény ugyanaz. Az internetes utalások megerősítésére, a számlaegyenleg változásáról szóló értesítésre használt sms-ek is kijátszhatók. A legkifinomultabb módszer azonban az, amikor bejutnak a számítógépünkbe kémprogrammal, és ellopják a szükséges adatokat. A trójai programok a névfeloldást hamisítják meg, így a kamu weblap valódinak tűnik. A kémprogram összegyűjti a gépen talált sütitiket és továbbítja a titkos e-mailre, ahonnan felhasználhatják. Az átutalás pillanatában a gépünkön rejtőzködő spy képes a megfelelő pillanatban átírni a számlaszámot, és csiribí-csiribá, az átutalásunk egy másik számlán landol. A vége gyakran egy bankszámla a Kajmán-

szigeteken, ami anonim, és a bank nem tagja olyan egyezménynek, ami révén kötelezni lehetne az adatok kiadására, így az odajutott pénz tökéletes biztonságban van. Gyakran billentyű-leütést megjegyző programot rejtenek el a célszemély gépén, és így jutnak hozzá a jelszóhoz. A felelőtlenül nyitva hagyott portokon át belépett gépek már zombiként dolgoznak tovább, akár egész zombihálózatot üzemeltetve, ezzel leplezve az igazi elkövetőt.

Az eltérítéssel adathalászat esetében is használt szerszámkészletek a rootkitek, amelyeknek az a feladatuk, hogy csatornát nyissanak a kém- és más rosszindulatú programok célba juttatásához. A rootkit a kiskapu megnyitásaért felelős trójai faló, ami ha bejutott, megnyitja a portot, amin keresztül bejuthat az elkövető. Az átlag mezei felhasználó mindebből semmit sem vesz észre. Ez a fajta bűnözés a hírszerzéshez tartozik, mégpedig az ipari kémkedés kategóriájába, hiszen nem csupán jelszavakat lehet vele megszerezni, hanem bármilyen titkos információt. A gyenge láncszem természetesen itt is a felhasználó, aki meggondolatlan, és nem rendelkezik kellő ismerettel ahhoz, hogy megvédje gépét. Mindig közvetlenül gépeljük be az érintett oldal nevét, vagy pingeléssel derítsük ki IP-címét, és azt gépeljük be, ezzel elkerülhetjük, hogy áldozatokká váljunk.

A technikai védekezési mechanizmusokat tekintve sokat segít, ha a gépen mindig frissített a böngésző és a víruskereső program, ezekbe ugyanis a gyártók igyekeznek a legújabb adathalászt módoszatok elleni védekezési mechanizmusokat beépíteni. Ebbe a kategóriába sorolható még a személyi vagy vállalati tűzfal használata. Használjunk honeypotot vagy kamu szerveret, amin elhelyezett értéktelen információk lekötik a támadót és felfedezhető. A honeypotokból álló honeynettel akár teljes hálózatot is lehet emulálni, megetetni a támadót azzal, hogy megtalálta, amit keres, illetve hogy bent van a rendszerben, miközben riasztja a rendszergazdát. A portable programokat nem kell telepíteni, ezáltal nyomot sem hagynak a gépeken, így egy kiberkávéből vagy egy könyvtárból is elvégezhető a támadás.

A biztonságot nyújtó összetevőket a hálózaton két csoportra lehet osztani. Az egyik a hálózati szoftverek által végzett védelem, a másik a kiszolgáló és a rendszerműködést biztosító hard-

veregységek leválasztása. Az Internet Explorer helyett használjuk a közismerten biztonságos Mozilla Firefoxot, az Outlook Express levelezőprogram helyett a Mozilla Thunderbirdöt. Célszerű figyelmet fordítani a makró kikapcsolására a wordben, vagy a javascript letiltására és az automatikus programfuttatás letiltására, a popup tiltására, kerülni kell a windowsban található outlook használatát, mert sebezhetővé válik általa a gépünk. A biztonságos jelszó legalább 8 karakterből áll, nem értelmezhető, nem kötődik a személyünkhöz, tartalmaz helyesírási hibát, jelentősen eltér az előző jelszótól. Legyen benne legalább egy nagybetű, egy kisbetű, számok, szimbólumok, szóközök és ASCII karakterek.

Bizalmas adatainkat védenünk kell a nyilvános hálózatokon történő átvitelkor. Internet-címünket mindig a billentyűzettel adjuk meg. A hozzáférési adatokat válasszuk meg gondosan és kezeljük óvatosan. Ha az online hozzáférés során jelszavakat kell alkalmaznunk, akkor válasszunk nehezen kitalálható betű/szám-kombinációt. Ha lehetséges, csak saját számítógépről intézzük online vásárlásainkat és banki ügyeinket.

Óvatosan kell eljárni a nyilvános helyeken, például az internetkávézókban, könyvtárakban, reptereken elhelyezett számítógépekkel. Minden online banki ügyintézés után jelentkezzünk ki, és a tranzakció után töröljük ki az ideiglenes tárolókat a számítógépről. Csak legális és megbízható forrásokból származó programokat használunk. Védjük jelszóval a gépünket, nehezsítsük meg a támadók dolgát. A folyamatosan frissített vírusirtó, kémprogramirtó és tűzfal, valamint az adathalászt-szűrő bekapcsolása sokat jelent. Fontos az operációs rendszer frissítése, ami a biztonsági hézagokat szünteti meg. Aki banki tevékenységet folytat, annak célszerű napi limitet beállítania. A bankok sohasem utasítják arra az ügyfeleiket, hogy adják meg bizalmas adataikat e-mailben. Ha ilyenféle üzeneteket kapunk, értesítsük róla a bankot. Nincs tökéletes biztonság, de jelentősen megnehezíthetjük a hackerek dolgát. A közösségi oldalakon ma már meggondolatlanul, úgy osztunk meg magunkról információkat, hogy sokszor bele sem gondolunk, milyen alaposan feltérképezhet minket azok alapján bárki. Nagyszerű, ahogy ezek az oldalak segítenek kapcsolataink ápolásában, ám sose feledjük: ismeretlenek a vonal túlsó végén rossz szándékkal is felhasználhatják adatainkat. ■

Magyar–ukrán kulturális párbeszéd a regionális fejlesztésekért Konferencia Lembergben

❖ Zselinszky Lászlóné

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Szervezete és az Ukrán Könyvtárosok Egyesülete közötti együttműködési lehetőségek elindítását a Nemzeti Civil Alapprogram (NCA) Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiumához benyújtott sikeres pályázatunk tette lehetővé. Ehhez támogatásáról biztosított a kijevei székhelyű Ukrán Könyvtárosok Egyesületének elnöke, *Sevczenko Irina Oleksandrivna*, a Lembergi Megyei Gyermekekönvtár igazgatója, *Luhova Larisza Anatolijivna* – és a szervezésben, közvetítésben sokat segítő Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesülete elnöke, a Beregszászi Járási Könyvtár igazgatója, *Varga Éva*.

Mind a civil, mind a könyvtári szféra tekintetében a két ország kapcsolatrendszere eddig nem volt eléggé kibontakoztatott, holott számos figyelemre méltó törekvés indult el az ukrán könyvtárszakmai területen és a civil közéletben is. Csak az elismerés hangján szólhatunk azokról az eredményekről, nemzetközi projektekről, tervekről, követhető módszerekről, melyeket kollégáink előadásaiából megismerhettünk.

A konferencia megrendezésére a mindkét ország résztvevői számára legkönnyebben elérhető helyszínen, Lembergben, az Ivan Franko Nemzeti Egyetem Tudományos Könyvtárának hatalmas olvasótermében került sor 2010. szeptember 16. és 18. között. Az Ukrán Könyvtárosok Egyesülete kijevei főtitkára, *Jaroslava Sosinszka*, és a lebergi kollégák együttműködő készsége, szíveslátása rendkívüli volt. Az esemény rangját, színvonalát emelte, hogy ebben az időben zajlottak Lembergben a 17. Nemzetközi Kiadói Fórum eseményei (hasonló a Budapesti Könyvfesztiválhoz). Ennek keretében került sor a Nyugat-ukrajnai Könyvtári Fórum *Ember–Társadalom–Könyv–Könyvtár* című nemzetközi tudományos konferencia rendezvénysorozatára, aminek része volt a *Magyar–ukrán kulturális párbeszéd a regionális fejlesztésekért* című tanácskozás is.

Mindkét ország civil szervezeteinek nemzeti szintű képviselői alkották a konferencia elnökségét: *Jaroslava Sosinszka* és *Nagy Anikó* főtitkárok. Gazdagította az együttműködő szakmai kapcsolatokat, hogy a kijevei és a lebergi kollégák meghívásának eleget téve részt vett az elnökségben és előadást is tartott *Jan Krajewski*, a Lengyel Könyvtárak Szövetségének elnöke is.

A résztvevők száma mintegy 90 fő volt (magyar részről 35 fő). A konferencián kilenc előadás hangzott el két szekcióban: *A könyvtáros szervezetek szerepe a szakmai fejlődésben*, illetve *A könyvtárak partnerségi kapcsolatai a civil társadalom fejlődésében*.

Az előadásokat magyar és ukrán nyelven *Varga Éva* tolmácsolta, akinek e lap hasábjain is köszönetet mondunk színvonalas teljesítményéért.

Az előadások rövid, tömör összegzésével ízelítőt kívánunk adni az elhangzottakról.

Jaroslava Sosinszka, az Ukrán Könyvtárosok Egyesületének (UBA) főtítkára bevezető előadása átfogó képet tárt elénk a szervezet működéséről. Az 1876-tól létező szervezet tevékenysége nem csak az ukrán társadalomban, de a nemzetközi könyvtári közéletben is elismert. A *B. C. Paskovának*, az egyesület korábbi elnökének összeállításában 2009-ben megjelent, 332 oldal terjedelmű kötet az 1876 és 2008 közötti időszak történetét dolgozza fel. (A könyv ismertetését szívesen olvasnánk a magyar könyvtári szakajtó hasábjain.) A mintegy 50 ezer könyvtárost, 40 ezer könyvtárat képviselő egyesület fő céljai között szerepel, hogy a könyvtárak és szakembereik méltó helyet töltsenek be a társadalomban, legyenek hatással az ország kultúrpolitikájára, fejlődésére. Alapvető feladata a könyvtárosok továbbképzése, a könyv-, illetve dokumentumellátás, az infrastruktúra-fejlesztés sajátos eszközeikkel történő segítése, a tradicionális könyvolvasás megőrzése, az olvasási kultúra fejlesztése. Új, öt évre szóló stratégiát dolgoztak ki, melynek főbb prioritásai az információkhoz való nyílt hozzáférés biztosításának fejlesztése, a könyvtárosok képzésének, továbbképzésének biztosítása a használók színvonalas kiszolgálása érdekében, az élethosszig tartó tanulás szemléletének elfogadtatása, bevezetése, a PR-tevékenység fejlesztése, partnerkapcsolatok építése hazai és nemzetközi szinten egyaránt, a könyvtárak kiadói tevékenységének erősítése, tudományos konferenciák, gyakorlati szemináriumok szervezése.

Néhány, a gyakorlatban is megvalósult, illetve folyamatban lévő projektekről tett

említést a főtítkár. Az egyik ilyen a könyvtárak informatikai infrastruktúrájának fejlesztésében az egész országot ártható és nagy jelentőségű *Bibliomisz*t (Könyvtárhíd) elnevezésű program, mely az amerikai Bill és Melinda Gates Alapítvány támogatását élvezi. Célja a könyvtárak számítógéppel, internettel való ellátása, a globális könyvtárak létrehozása. A másik nagyszabású program az *Ablak a világra* címet viseli. Mindkét projekt létrehozásában érdemi szerepet vállalt az USA ukrajnai, kijevi nagykövetsége. További jelentős kezdeményezés az ukrán parlament és a könyvtárak közötti együttműködés, melynek célja jogi ismeretterjesztés a könyvtárhasználók körében, a demokratikus szemlélet erősítése, s e tevékenységbe a civil szervezetek bevonása. Egyéb, széles körű hazai és nemzetközi együttműködésről is hallhattunk, így a hazai egyesületekkel, a Goethe Intézettel – vagy a szomszédos országokkal (mint Belorusszia, Moldávia, Litvánia) 2010 nyarán Vilniusban rendezett konferencia. A nemzetközi együttműködésekben kiemelt jelentőségű a Lengyel Könyvtárak Szövetségével 2008-ban aláírt együttműködési szerződés, mely számos tudományos konferencia, szakmai tapasztalatcsere lebonyolítását generálta mindkét országban. Külön fejezetet érdemel az IFLA-val való szakmai együttműködésük, részt vettek a 2010-ben Göteborgban megrendezett konferencián, s a kapcsolatok és a tudományos kutatások erősítésére az IFLA-tól nyert – a 2010–2012-es időszakot átfogó – pályázat nagy jelentőséggel bír az egyesület életében.

A főtítkár asszony előadását összegezve hangsúlyozta az UBA elismert szerepvállalását, presztízsét az ukrán civil társadalmi közegben, a 2014-ig meghatározott stratégiák megvalósításának konkrét programjait a partnerség, a publikációs tevékenység, a szakmai információk erősítésére, a tapasztalatcserek bővítésére, a könyvtárosok érdekvédelmére. E törekvéseket szolgálja a konferenciánkat követően, szeptember 30-án megrendezett *Könyvtárak napja* rendezvény is, mely a könyvtárak megkerülhetetlen szerepét hangsúlyozta az ukrán társadalmi életben.

Jóleső érzés volt mindezeket elmondani, megosztani önökkel – fejezte be előadását Jaroslava Sosinszka.

Nagy Anikó

Nagy Anikó, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete főtitkára előjáróban tolmácsolta az egyesület elnöke, *Bakos Klára* üdvözlését. Röviden ismertette az egyesület történetét, főbb állomásait. A szervezet nemzetközi szerepvállalása kapcsán szólt az IFLA-ban való tevékenységről és egyéb nemzetközi, valamint határon túli szakmai szervezetekkel való kapcsolatokról. Az egyesület rendszeres, illetve utóbbi évekbeli eseményei közül kiemelten szólt az évenként megrendezésre kerülő vándorgyűlésekről, ezek jellemzőiről, eseményeiről, a főbb témákról. A 42. alkalommal Baján megrendezett vándorgyűlés választott tematikáját (*Kultúrák találkozója – Könyvtárak és könyvtárosok a kölcsönös megértés szolgálatában. A kisebbségi kultúra érvényesítési lehetőségei Magyarországon*) kiemelten ismertette, mintegy illeszkedve a konferencia üzenetéhez. Külön beszélt a már tizenhét alkalommal megrendezett Budapesti Könyvfesztiválról, melynek a Magyar Könyvtárosok Egyesülete kezdettől partnere. Önálló könyvtáros klub működik gazdag szakmai programmal a fesztiválon, saját standot állít, mely lehetőséget ad az egyesület széles körben történő bemutatkozására.

Az egyesület mintegy kétezer fős tagsága és hatvanfős testületi tagsága 18 területi, 11 szakterületi szervezetben, illetve három önálló könyvtáros egyesületben működik. Mind a szervezetek programjai, mind a központi programok jól reprezentálják a szak-

ma és a civilség trendjeit, körülírják ezek dimenzióit. Szólt arról, hogy az egyesület a könyvtári törvény 1997. évi megjelenése óta minden stratégiai ciklus előkészítésében és megvalósításában jelentős szerepet vállalt: mozgósította tagságát és szervezeteit a könyvtáros pálya vonzóbbá tételének megtervezése és megszervezése érdekében; közreműködött a magyar könyvtárosság etikai kódexének kidolgozásában; átfogó, az egész országra kiterjedő cselekvési programot kezdeményezett és valósított meg a könyvtárosok versenyképességének növelése érdekében. *Versenyképes ország – versenyképes könyvtárosokkal* címmel kezdeményezte az európai könyvtárosi minősítési rendszer, a CERTIDOC magyar adaptációját; tevékenyen részt vesz a digitális kultúra elterjesztésében, fejlesztésében. Befejezésül az MKE hetvenöt éves jubileumáról s az egyesület történetét feldolgozó kiadványról beszélt a főtitkár.

Jan Krajewski

Jan Krajewski, a Lengyel Könyvtárak Szövetségének elnöke *Hogyan képviseljük eredményesen a könyvtárak érdekeit. Tíz év működésének tapasztalatai* címmel előbb lengyelül tartott dinamikus előadását a magyar könyvtárosok közül csak kevesen értették, de a mondanivalóját átható nagyfokú szenvedélyességből, határozott hangnemből a többség számára is nyilvánvalóvá vált a könyvtárak érdekvédelmi tevékenységében vállalt elkötelezettsége. Majd *Larisa Luhova*, a Lemberg Megyei Gyermekkönyvtár megbízott igazgatója, az UBA elnökségi tagja ukránul foglalta össze és Varga Éva tolmácsolta az elhangzottakat.

A Lengyel Könyvtárak Szövetségének az UBA meghívására érkezett elnökét a magyar kollégák is örömmel fogadták, hiszen évekre visszanyúló szakmai kapcsolatban állnak a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár igazgatójával, *Nagy Lászlóval*.

Jan Krajewski bevezetőjében elismerését fejezte ki, hogy Ukrajna a fejlődés útjára lépett, az ukrán könyvtárak is nagyarányú pozitív változáson mentek keresztül, s úgy gondolta, hogy ezért is vannak itt a magyar kollégák. Mint előadásának címe is jelzi, Lengyelországban jelentős szemléletváltozáson mentek át a könyvtárak és a könyvtárosok, és ebben meghatározó szerepet vállalt a Lengyel Könyvtárak Szövetsége, melynek egyik fő szervezője, megalakítója ő volt. Az 1999-es megalakulásakor csupán 35 tagja volt, ma 105: köz- és tudományos könyvtárak, egyetemek, főiskolák könyvtárai. Fő feladatának tekintette – akkor különösen – a gazdasági-társadalmi tendenciákkal szemben a konszolidációt, a mindenkori „hatalommal” való párbeszédet, a lobbizást. Nagy átéléssel beszélt arról a kezdeményezésükről, akciójukról, amivel sikerült megakadályozniuk a közkönyvtáraknak más intézményekkel (iskolákkal, művelődési házakkal, sportintézményekkel) való összevonását. Úgy tanúsítottak ellenállást, hogy minden megszólított könyvtár e-mailt írt a kulturális minisztériumnak, jelezve ellenvetésüket, mely akciójuk végül is eredménnyel járt. E szakmai elszántság, elkötelezettség és alázat az egyébként meglévő jó szakmai kapcsolatot csak erősítette az ágazati irányítással. Vázolta továbbá a szövetség fő programjait, témáit, mint Lengyelország és az EU, a továbbképzések, tapasztalatcserék fontosságát, az új prioritásokat, melyek közül kiemelte a könyvtárak szerepvállalását az egészséges életre és életmódra való nevelésben.

Befejezőként felvetett egy gondolatot. E fórum, mivel több nemzet is jelen van, generáljon egy nemzetközi szintű szakmai érdekérvényesítést az Európai Unió illetékes szerveinél, legyen utóélete a konferenciának. Hangsúlyozta a transznacionális együttműködési platformok fontosságát a

régióban, melyek hozzájárulnak az információs és szakmai-kulturális tapasztalatcseréhez. Jókívánságként megfogalmazta, hogy sok olyan saját cselekedetünk legyen a jövőben, melyet a társadalom, a nép, a nemzetek jövője, boldogulása érdekében teszünk.

Valentina Jaroscuk

Valentina Jaroscuk, az Ukrán Könyvtárosok Egyesülete Rivne Megyei Szervezet elnöke, a Rivne Megyei Tudományos Könyvtár igazgatója *A mozgáskorlátozottak jobb könyvtári ellátása. Az Ukrán Könyvtárosok Egyesülete regionális részlegének tevékenysége* címmel tartotta előadását. A 2006-ban bejegyzett szervezetnek 460 egyéni tagja van. A könyvtárak tevékenységének fő alapelveként említette a használóbarát körülmények kialakítását, a tanulás és oktatás támogatását, az olvasásra való nevelést, az esélyegyenlőség segítését. Ukrajna 25 megyéjéből Rivne megye az egyetlen, ahol egyesítették a köz- és az iskolai könyvtárakat, s e működésről jó tapasztalataik vannak. Szakmai kezdeményezésekről beszámolva szólt az említett integráció kapcsán kidolgozott *A falusi könyvtár modellje* és a *Rivne megye legjobb könyve* című programokról, ez utóbbi eredményhirdetése 2010 áprilisában, a könyv és a szerzői jogok világnapján volt. Jó szakmai együttműködésben dolgoznak a lengyel és a dán kollégákkal, ezen országokban tíz ukrán könyvtáros vett részt szakmai továbbképzéseken.

Tevékenységük egyik meghatározó iránya a hátrányos helyzetűek – mozgáskorlátozottak, gyengén látók – könyvtárhaszná-

latának segítése. Az USA közkönyvtárakat támogató programjához csatlakozva széles körű kapcsolatrendszer alakítottak ki ennek érdekében, együttműködve különböző szakemberekkel, így orvosokkal, pszichológusokkal, szociális munkásokkal, közművelődési, jogi, gazdasági szakemberekkel, civil szervezetekkel, szponzorokkal. Tapasztalataikat kiadványban is megjelentetik, nemzetközi konferenciát rendeztek Fehéroroszországból érkezett könyvtárosok részvételével e témában. Végül is ez adta aztán számukra az ötletet, hogy az Ukrán Könyvtárosok Egyesületén belül megalakítsák a „Könyvtári szolgáltatások a fogyatékkal élők számára” szekciót. A szervezet tematikus hírlevelet ad ki, továbbképzéseket szervez a könyvtárosok számára, tevékenységének tapasztalatait megosztja Ukrajna hasonló feladatokat ellátó könyvtáraival. A könyvtár ez irányú, illetve egyéb szolgáltatásainak népszerűsítése kapcsán nekem különösen tetszett az az alkalmazott módszer, hogy nem drágán vett reklámarcok (színészek vagy más hírességek) közvetítik a könyvtárakról szóló információkat, hanem maguk a könyvtárosok. Vallják és tapasztalják, hogy ők a legjobb és leghitelesebb reklámarcok a köz embereinek megszólítására.

Oreszt Malica

A könyvtárosok előadásainak sorában nagy érdeklődés kísérte az ún. állami hatóság képviselőjének tájékoztatóját Ukrajna, illetőleg a szűkebb régió könyvtárügyi helyzetéről, törekvéseiről. *Oreszt Malica*, a Lemberg Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Kulturális és Turisztikai Hivatalának osztályvezetője bevezetőjében a szokásos

udvariasságon is túlmutató szívéllyességgel köszöntötte a magyarországi könyvtárosokat, megtiszteltetését és örömét fejezte ki a konferencián való részvételükért.

Az ukrán könyvtári törvény demokratikus elveire hivatkozva – miszerint Ukrajna minden polgárának joga van a könyvtárhasználathoz, az információkhoz való hozzáféréshez – lendületes stílusban, számadatakkal vázolta az állami és önkormányzati szféra könyvtártámogatási lehetőségeit, terveit, az eredményeket és a nehézségeket. Ukrajnában Lemberg megyében van a legkiépítettebb könyvtárhálózat; 3 megyei tudományos, 3 ifjúsági és 22 járási könyvtárhálózatba tömörülnek. A falusi közkönyvtárak száma 1146. Elsődleges feladatuknak tekintik az állománygyarapítás fejlesztését (2009-es adatot említve az összeg 1,25 millió hrivnya volt, azaz kb. 37,5 millió forint, ami messze nem elegendő, de a korábbiakhoz képest már ez is előrelépés), továbbá a számítógépes infrastruktúra kiépítését, elektronikus dokumentumok beszerzését. A könyvtárosok képzésére, továbbképzésére képzési központot hoztak létre Lembergben. Az e beszámolóban egy korábbi előadás kapcsán már említett Bibliomiszt program keretében eddig több mint 60 könyvtáros vett részt valamilyen kurzuson, elsősorban megyei, illetve egyetemi és főiskolai könyvtárakból, amihez a közigazgatás 20 000 dollár támogatást ad. Rendkívüli eltökéltséggel beszélt a könyvtárak megfelelő feltételrendszerének biztosításáról, fontosságáról, ami az információközvetítés, az általános és az olvasási kultúra fejlődésének záloga. Fájó dologként említette, hogy összességében a számítógépes infrastruktúra kiépítettsége, ellátottsága a könyvtárak számarányához képest még nagyon alacsony, de a fejlesztésnek az is akadálya, hogy a ma már meglévő hazai és nemzetközi pályázati támogatások fogadására, megfelelő szolgáltatási körülmények kialakítására a járási és a falusi könyvtárak épületei rossz állapotuk miatt nem alkalmasak. A helyzet javításának érdekében a megyei közigazgatás kérte a járási és a községi tanácsok elnökeit, keressenek forrást a felújításokra, biztosítva a könyvtárfejlesztési programok fogadásának feltételeit.

Az eredményeket és a nehézségeket összegezve Oreszt Malica alapvetően optimista módon fejezte be mondandóját, annak a reményének adott hangot, hogy a konferencia tudás- és tapasztalatszerzése építően hat mindkét nemzet könyvtárosainak szakmai munkájára, közösségére.

Czakóné Udud Zsuzsa

A magyarországi közigazgatás részéről a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal képviselőjeként Czakóné Udud Zsuzsa vezető főtanácsos filmvetítéssel egybekötött előadásban mutatta be a megye kultúrkinccseit. Mint mondta; az ország harmadik legnépesebb megyéje három országgal határos, a közel 600 000 fős lakosság 229 településen él. A globalizáció ellenére fontos a kulturális sokszínűség megtartása, ezért kötelességünknek érezzük megőrzését, átörökítését a következő generációk számára, erősítve a kötődést, az otthon érzését. Beszélt a megye sokszínű, gazdag kulturális életéről, eseményeiről, a művészeti együttesekről, kiemelve többek között a nemzetközi híreket, mint a Kállai Kettős, a Nyírségi Táncegyüttes, a Szabolcsi Szimfonikusok, illetve a világhírű Canteemus kórus. Szólt a Nyíregyházi Főiskola régióban betöltött fontos szerepéről. A határon átnyúló együttműködésekkel kapcsolatban kiemelte Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Kárpátalja sokszínű kapcsolatrendszerét, melyben mindkét fél számára kitörési pontot jelenthet a fenntartható turizmus kialakítása. Ez utóbbi megvalósításán különösen sokat fáradozik a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Turizmusáért Egyesület.

A megyei önkormányzat nevében egy újabb partnerségi kapcsolatot alapozva invitálta a Lemberg Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Kulturális és Turisztikai Főosztályának vezetőjét és az ukrán könyvtárosokat. Kedves és nagyvonalú gesztusként egy *Turisztikai értékek a magyar–ukrán határtérésben* című színvonalas, ukrán, ill. magyar nyelvű kiadványt ajándékozott a konferencia résztvevőinek.

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetének tevékenységét Zselinszky Lászlóné megyei elnök mutatta be. Szólt a konferencia megrendezésének előzményeiről, szervezéséről, köszönetet mondva az ukrán kollégák szíves együttműködéséért és fogadókészségéért. A megyei szervezet tevékenységének kapcsán kiemelte; a 38 éve működő szervezet országos viszonylatban is egyike a legnagyobb létszámú szervezeteknek. Ismertette tevékenységének tartalmi elemeit, mint a továbbképzések, szakmai napok, kulturális rendezvények, tapasztalatcserék szervezése, szakmai elismerések, pályázatírás – csupán jelzésértékkel felsorolva néhányat az utóbbi évek programjaiból. Így: EU és a könyvtárak, Nemzeti Fejlesztési Tervek, ODR, esélyegyenlőség, olvasáskultúra, könyvtáros pályakép, könyvtáros etika, szakképzés-képzés-továbbképzés, területfejlesztés, Nemzeti Audiovizuális Archívum, IFLA kongresszusi beszámoló (Durban, 2007), Nagy könyv olvasásnépszerűsítő program, Márai-program, könyvbemutatók, író-olvasó találkozók stb. Az utóbbi hét év rendezvényeit

Zselinszky Lászlóné

summázva: 38 alkalommal rendezett a szervezet szakmai programot, 48 vendéget, előadót fogadott, 66 előadás hangzott el. A kollegák közül 23-an tartottak előadást, közülük 11-en más hazai, illetve határon túli, esetenként nemzetközi könyvtáros vagy más szakmai szervezet rendezvényein. A megyei egyesület határon túli és nemzetközi kapcsolatai közül kiemelendő a 2006-ban a Kárpátok Eurorégió könyvtáros szervezetével aláírt együttműködési megállapodás, a 2005-ben Kassán és Szepsiben rendezett nemzetközi konferencia. De emlékezetes szakmai tapasztalatokat őriznek, kollegiális kapcsolatokat ápolnak a szomszédos vagy távolabbi országok könyvtáraiba tett látogatások kapcsán is. A szervezet tevékenységének bemutatása a kistérségi fejlesztési tanácsok munkájában való részvétel rövid ismertetésével zárult.

Antonina Ivanicka

Rendkívüli figyelemre méltó előadást hallhattunk a nemzeti kisebbségek könyvtári igényeinek kielégítéséről, a *Csernyivec megye és Szucsavszk (Románia) kerület könyvtárainak együttműködése a Globális Könyvtárak* programban címmel. A téma előadója, egyben a projekt vezetője Antonina Ivanicka, a Csernyivci Megyei Univerzális Tudományos Könyvtár igazgatója, az Ukrán Könyvtárosok Egyesülete Csernyivci Megyei Szervezet elnöke volt. A megyében 407 állami közkönyvtár van, s ennek mintegy harmada nemzeti kisebbségi igényeket is szolgál. Már 1998-tól állnak – szerződésben is deklarált – együttműködési kapcsolatban a romániai Szucsavszk régió könyvtáraival. E kooperáció kibővült a szomszédos

Moldávia könyvtáraival való együttműködéssel is, építve az országok között létrejött kulturális cselekvési programra. Ennek eddigi egyik legfontosabb állomása a címben említett, sikeres európai uniós pályázat, melynek célja a kulturális és könyvtári kapcsolatok erősítése, az ukrán és román nyelvű dokumentumok cseréje, letéti állományok kialakítása, aktív könyvtárközi kölcsönzés és egyéb jellegű könyvtárközi szolgáltatások szervezése, biztosítása az adott településeken élő lakosságnak és a könyvtáros szakembereknek. Számos íróval és kulturális közéleti személyiségekkel való találkozóra került sor mindhárom ország programban érintett könyvtáraiban ukrán, illetve román nyelven, de angol nyelvű rendezvényeket is szerveztek. Külön tematikát dolgoztak ki a könyvtárosok felkészítésére, a Csernivec Megyei Tudományos és Univerzális Könyvtár bázisára építve képzési központot hoztak létre, s az érintett területek járási könyvtáraival együttműködve igen aktív egyeztető, szervező munkát végeztek, végeznek ma is. Antonina Ivanicka örömmel vette a magyarországi könyvtárosokkal való találkozást, és nyitottak a szakmai kapcsolatok megalapozására, elmélyítésére.

Kinyik Margit

A nonprofit szektor helyzete Magyarországon, fejlődési trendek című előadás napirendre tűzését a nyíregyházi megyei könyvtár és a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei szakmai szervezet, továbbá az egyéb jellegű civil szervezetek együttműködő kapcsolata generálta. Két előadó kétféle aspektusból közelítette meg a témát. Kinyik Margit, a nyíregyházi Szocio East Egyesület Szolgál-

tató és Módszertani Központ vezetője általánosságban szólt a magyarországi civil szektorról. Statisztikai számokat említve, közel 65 000 nonprofit szervezet működik, melyek domináns része egyesület, alapítvány, legjellemzőbb tevékenységi területek az oktatás, a szociális ellátás, az egészségügy, a kultúra és a szabadidős tevékenység. A szektorban dolgozók száma folyamatosan növekszik, a főállásban, teljes munkakörben foglalkoztatottak száma 78 000 fő, rész-munkaidőben közel 42 000. Az önkéntes segítők száma 400 000 fő körül van, az általuk teljesített munkaóra közel 27 000 fő-állású alkalmazott munkaidejének felel meg. Szólt a finanszírozásról, a támogatási lehetőségekről, a Nemzeti Civil Alapprogram jellemzőiről, s a jelentős európai uniós forrásokban lévő lehetőségekről, illetőleg ezek elérésének nehézségeiről. A 2006-ban elkészült, *Civil stratégiák* című programban megfogalmazottakra hivatkozva ismertette a magyar nonprofit szervezetek előtt álló kihívásokat. Ezek a szervezeti fenntarthatóság növelése; a szervezetek közötti összefogás, az érdekképviseleti tevékenység fejlesztése; a folyamatos párbeszédre törekvés az állami és gazdasági szervezetekkel.

Tóth Miklósnak, a Nemzeti Civil Alapprogram Észak-alföldi Regionális Kollégium elnökének az NCA pályázati rendszeréről elmondott információi élénk érdeklődést váltottak ki az ukrán könyvtárosok részéről.

Tóth Miklós

Többek között elmondta, hogy a nemzetközi partnerségi kapcsolatok lehetőséget biztosítanak magyarországi forrástámogatásra, ösztönözve is erre a jelenlévőket. Az előadó a Nyíregyházi Civil Fórum elnökeként is szólt – tolmácsolva a 250–270 szervezet üd-

vözetletét – beszélt a fórum erős érdekérvényesítő tevékenységéről, melyet többek között a helyi önkormányzati bizottságokba delegált képviselőkön keresztül lát el. Befejezésként az együttműködési csatornákon való kapcsolatépítésre, kapcsolatápolásra, közös szakmai témákban, programokban való együttgondolkodásra és együttes cselekvésekre, nem utolsósorban ezek megvalósítását biztosító pályázati tevékenységre biztatta a konferencia résztvevőit.

Larisza Luhova

Larisza Luhova, a Lemberg Megyei Gyermekkönyvtár megbízott vezetője, az Ukrán Könyvtárosok Egyesülete elnökségi tagja az egyik fő együttműködő és segítő partnerünk volt a konferencia szervezésében, személyes találkozásunk egyik kiemelt pillanata volt a nap eseményeinek. A *Kis könyves fórum* tapasztalatait osztotta meg a kollégákkal, melyet az e beszámoló elején említett Kiadók Fóruma országos rendezvény keretein belül 2005 óta rendeznek meg. E program fő szervezője a Lemberg Megyei Gyermekkönyvtár, s a rendezvény során ítélik oda a mintegy 500 000 gyermekolvasót megmozgató pályázat keretében Az Év Olvasója címet. A szervező és előkészítő munka ún. felmenő rendszerben történik. Először községi könyvtári szinten, majd járási, azt követően megyei továbbjutás alapján áll össze a rendezvény fináléja, a *Könyvmánia* című országos gyermekkönyvtári program, melynek során eldől, kit illet meg az elismerő cím. A rendezvénysorozatban részt vesznek írók, illusztrátorok, könyvkiadók is. Ez utóbbiakkal való tartalmas együttműködés eredményeként értékelhető, hogy a Kiadók Fóruma 2010-ben az Ukrán Könyvtárosok Egyesületének testületi tagja lett.

A helyszín házigazdájától, *Vaszil Kmetytől*, a Lembergi Egyetem Tudományos Könyvtárának igazgatójától hallottunk az ukrán felsőoktatási intézmények könyvtárai nevében rövid tájékoztatót az eddig elért eredményekről, tervekről.

Nagy László

Nagy Lászlónak, a nyíregyházi Móríc Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár igazgatójának a *Közkönyvtári ellátás: a települési és a megyei könyvtári ellátás Magyarországon 2010-ben* című előadása – tekintettel arra, hogy a magyar kollégák e témát ismerik – csak ukrán nyelven hangzott el. (Természetesen magyarul is elérhető.) Történeti visszapillantással kezdte. Elsőként a gróf Széchényi Ferenc által a nemzetnek adományozott gyűjteményről, annak adományleveléről szólt, mely megalapozója lett az Országos Széchényi Könyvtárnak. A gyűjtemények szabályozásának kezdetei kapcsán tett említést azokról a szabályozásokról, melyek biztosították a könyvtárak állományainak gyarapítását, kötelespéldány-szolgáltatását, működésük rendjét. (Az 1897. évi XLI., az 1929. évi XI. törvény-cikk, az 1956. évi minisztertanácsi rendelet, a 15/1976. törvényerejű rendelet, illetve az ennek végrehajtását szabályozó 17/1976. minisztertanácsi rendelet, az 1978-ban alkotott kulturális miniszteri rendeletek.) Részletesen szólt a ma hatályos, a nyilvános könyvtári ellátást szabályozó törvényről. Az alapkövetelményekről, alapfeladatokról, a könyvtárhasználók jogairól, a használat feltételeiről. A nyilvános könyvtári ellátás területeit ismertette beszélt a nemzeti könyvtári

ellátásról, a tudományos és szakkönyvtárakról, és részletezően a közkönyvtári, települési és megyei könyvtári ellátásról, az önkormányzatok ez irányú kötelező feladatairól, a települési és megyei könyvtárak teendőiről, tevékenységéről. Ismertette a nyilvános könyvtárak ágazati irányításának elemeit, egyes szabályozásait, a finanszírozás és a központi támogatások alapelveit. Előadását a könyvtárak pályázat útján támogatható tevékenységeivel, illetve ezen források elérhetőségének ismertetésével fejezte be.

Az *A szak- és főiskolai könyvtárak a régió könyvtári rendszerében* címen *V. Kokovay Zsuzsa*, a Nyíregyházi Főiskola Központi Könyvtár és Szakirodalmi Információs Központ igazgatója által összeállított előadást távollétében *Gál Józsefné*, a Móríc Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár osztályvezetője, az MKE Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezet titkára ismertette. A *Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szakkönyvtári Tudástár* TÁMOP-3.2.4 projekt a megye négy legnagyobb szakkönyvtárának – a Nyíregyházi Főiskola Központi Könyvtár és Szakirodalmi Információs Központnak, a Kállay Rudolf Orvosi Szakkönyvtárnak, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár Könyvtárának és a Jósa András Múzeum Könyvtárának – közös programja.

Gál Józsefné

A nevezett könyvtárak tevékenységének rövid bemutatása után a tudástár projekt céljait ismertette: egy közös internetes portál létrehozása; új, 24 órán át elérhető szolgáltatások kialakítása, biztosítása; olvasást és könyvtárhasználatot népszerűsítő rendezvények szervezése. A program várható eredményeiként a konzorciumban részt vevő könyvtárak és használói egy integrált, differenciált könyvtári szolgáltatási palettát biztosító rendszer részeseivé válnak.

Az előadások befejeztével partnerségi szerződések aláírására került sor, előzetesen felolvasva a dokumentumok magyar és ukrán nyelvű szövegét. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete és az Ukrán Könyvtárosok Egyesülete elnöke által deklarált nemzeti szintű együttműködési szerződést magyar részről Nagy Anikó főtítkárral, ukrán részről Jaroslava Sosinszka főtítkárral tolmácsolta és írta alá. Az MKE Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Szervezete és az Ukrán Könyvtárosok Egyesülete – mint az általa koordinált lembergi és ukrán megyei szervezetek képviselője – között létrejött együttműködési megállapodást Zselinszky Lászlóné megyei elnök és szintén Jaroslava Sosinszka főtítkárral ismertette és jegyezte.

A szervezetek között létrejött hivatalos partnerségi szerződések új fejezetet jelentenek a két ország könyvtárszakmai együttműködésében, az interkulturális párbeszédben. Csak bízni lehet abban, hogy e tanácskozás alakító tényezőként hozzájárul azoknak az európai uniós elveknek az érvényesüléséhez, melyek közelebb hozzák egymáshoz Európa népeit, legyenek azok EU-n belüli vagy külső országok lakói. Hiszem és remélem, hogy az érintett szervezetek, a konferencián részt vevő kollégák élni fognak azokkal a lehetőségekkel, melyek a kapcsolatok elmélyítését, további érdemi együttgondolkodást, akár elméleti kutatást vagy hasznosítható gyakorlati tapasztalatok kölcsönös alkalmazását eredményezhetik. ■

Magyar emlékek Lembergben (Lvivben)

- Báthory István erdélyi fejedelem, a lengyel trón várományosa átutazóban Lengyelország felé megszállt a városban, ahol három napot töltött el. Ekkor készült róla a Wojtech Stefanowski által festett portré.

- Vengrin János, Máramaroszigetről származó mester készítette 1277-ben a város egyik legfontosabb ereklyéjének számító díszkardot, mely napjainkban a Városi Történeti Múzeumban található.

- 1711 februárja és szeptembere között Lvivben, illetve Galíciában tartózkodott II. Rákóczi Ferenc. Lviven kívül járt Drohobicsban, Sztrijben, Zsovkában, Javorivben, Horodokban és Szambirben is. Borusziv falú templomát egy ikonnal ajándékozta meg, ez ma is ott látható.

- Martinovics Ignác, a magyar jakubinuskok 1795-ben kivégzett vezére 1783-tól 1790-ig a Lembergi Akadémián a természettan rendes tanára és a bölcsész kar dékánja volt.

- Bem József, az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc résztvevője mérnökként részt vett Lvivben az Osolinski palota (ma az Ukrán Tudományos Akadémia könyvtára) építésében.

- Tresser Ferenc építész 16 éven keresztül volt a városi építész céh vezetője. Tresser Jozef Marklal közösen tervezte és építette fel a városházát (ratusa), amely azonban 1848-ban elpusztult.

- Bolyai János matematikus 1831–1832-ben az Osztrák Császárság hadseregének kapitányaként szolgált a városban. Ennek emlékét őrzi a Lvivi Állami Egyetem épületén az LMKSZ kezdeményezésére 1993-ban felavatott emléktábla.

(forrás: Wikipédia)

Így éltem és ezt láttam

Nagy Endre XX. századi emlékirata

◆ Bellágh Rózsa

2010 karácsonyára egy igen szép és érdekes könyv jött ki az újvidéki (Vajdaság – Szerbia) Dániel Print Nyomdából: *Nagy Endre Így éltem és ezt láttam* című önéletírása.

Az egykori szibériai hadifogoly, Nagy Endre (1883–1969), az erdélyi magyar nyelvű mezőgazdasági szakoktatás vezéregyénisége volt, aki rövid öt év alatt négy téli gazdasági iskolát szervezett meg vagy létrehozásában segítséget nyújtott. Ezt fejezi ki a mű alcíme is. *A szibériai hadifogoly és erdélyi iskolaalapító életútja*.

A könyv a magyar önéletrajz- és emlékirat-irodalom hagyományait követi, amikor is az író a múltjáról beszél, emlékezik. Érdekes dolog az emlékezés, vannak, akik örülnek az emlékeiknek, és vannak, akik szívesen szabadulnának tőlük. Néha örömmel töltenek el az emlékek, néha gyötörnek, néha fájnak, felvidítanak vagy lehangolnak. Talán ezek a tisztább vagy már megkopott nyomok segítenek igazán értékelni mindennapjainkat. Nagy Endre szívesen emlékezik, és számol be azokról a történelmi és társadalmi eseményekről, amelyeket személyesen élt át, amelyek fontos szerepet játszottak személyisége formálásában. A könyv megírásakor az emlékek, az emlékezet mellett jegyzetek álltak rendelkezésére, amelyeket élete különböző

szakaszaiban készített, és amelyek segítettek az egykor megélt valóság felidézésében. Az életrajzi forma mellett naplószerű beiktatásokat is találunk az emlékiratban. Itt műve önéletírási naplóvá válik.

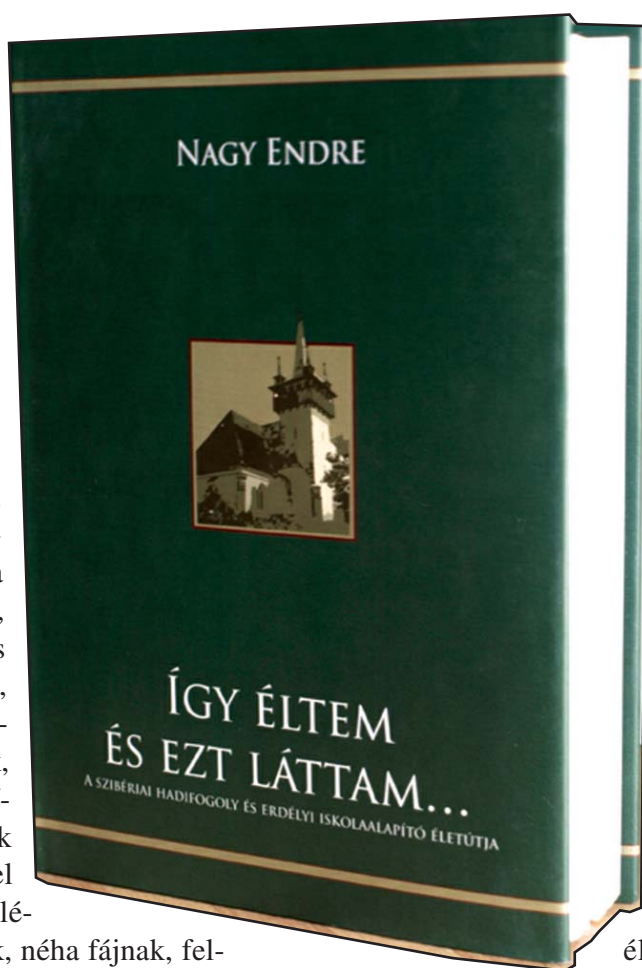
Az emlékirat idős emberek műfaja. Nagy Endre 74 éves korában, túl élete legfonto-

sabb szakaszain fogott hozzá műve megírásához, és 1953-ig folyamatosan írta. Betegsége miatt azonban nem tudta befejezni. Az utolsó részt, 1953-tól haláláig, unokája, *Kovács László* írta meg.

Az emlékirat sokáig kéziratban volt, mígnem 2010 tavaszán *Nagy Margit* újvidéki tanárnő és újságíró (a szerző unokahúga), elhatározta, hogy megánkiadásban megjelenteti Nagy Endre önéletírását. Ehhez a nemes szándékhoz

csatlakozott *Nagy László*, a Németországban élő építészmérnök. Így a könyv kiadása kettőjük vállalkozása, akik odaadó törődésükkel és gondosságukkal lehetővé tették, hogy ez a munka, közel 60 évvel a megírása után, ismertté váljon.

Az élettörténetéhez illesztett bevezetésben a szerző írása céljáról a következőket nyilatkozza:

„Sokáig élő emberrel sok történik, különösen olyan korokban, mint az 1883–1957. Két világháború, forradalmak után megváltozik az emberiség életformája. A tudomány gyökereiből forgatja ki eddigi axiómáink egy részét. Tengerek alatt járnak hajók, repülőgép-darazsak zúgnak a levegőben, 1945 nyarán egyetlen atombomba 230.000 embert öl meg Hirosimában. Semmiségnél is kevesebb e nagy eseményekkel szemben, hogy lélegzett, evett, harcolt és szeretett egy ember 74 évig. Egy ember, aki nem volt sem hadvezér, sem tudós, sem államférfi, csak egy a milliók közül. Életét mégis elhinti papírmegzőn betűmaggal. Könyvet nem csinál belőle, dicsőséget, pénzt sem kér érte, csupán egy olyan képet akar örökségül hagyni, ami teljes mértékben hű és igaz legyen ahhoz a korszakhoz, melyet átélt. Iparkodik mindig és mindenben úgy megírni az eseményeket, embereket, gondolatokat, ahogy a valóságban léteztek. Hadd maradjon meg egy köznapi embernek, hozzátartozóinak és környezetének is hű képe a nagy történelmi időkről.”

A krónikások szokásos ars poeticájának megfelelően Nagy Endre életének eseményeit a családjá és az utókor számára írja, őszintén vállalva tetteit, úgy, ahogy azok a valóságban történtek, hogy tanuljunk belőlük.

Az olvasó – folytatja a bevezetésben – „az igazságot találja bennük, elfogultság nélkül, akkor is, ha dicsekvésnek látszik. A komoly életharcot, mely lemondásokkal, szenvedésekkel, elernyedésekkel jár, de sohasem kétségbeeséssel. És talán akad egy-két utódom, aki előveszi a megfakult füzeteket, és tanul belőlük valamit.

Csak ennyi elismerést keresek, csupán ezért vetek öreg napjaimban fekete betűket fehér papírra.”

Önéletírásából megtudjuk, hogy milyen belső és külső tényezők formálták lelkületét, későbbi építő, nevelő és tudományos törekvéseit. Higgadtan, indulatok nélkül, őszintén, tárgyilagos szemlélettel ábrázolja magát, cselekedeteit, a közösséghez való viszonyát. Az őszinteséget az önéletrajz központi problémájaként szokták kezelni.

Az írást gyermekkorával kezdi. A gyermekornak döntő szerepe van az ember for-

málásában. Az igazi önéletírásokból nem hiányozhat a gyermekkor ábrázolása. Ez az alap, amelyre az életpálya további szakaszai épülnek.

Kutyfalván (Maros megye) született 1883. november 25-én, ahol az édesapja, Nagy Domokos, hatvan esztendőn át a község református lelkipásztora volt. Édesanyja Csernát Katalin. Az elemi iskoláit szülőfalujában, a középiskolát Marosvásárhelyen, a Református Kollégiumban végezte. Kedvenc tantárgyai a természetrajz és az irodalom. Érettségi után a Kolozsvári Gazdasági Intézetbe iratkozott be, ahol végig ösztöndíjasként tanult. 1905-ben kitűnő eredménnyel fejezte be tanulmányait, és szerzett okleveles gazdaképesítést. Közben (1904–1905) a kolozsvári egyetemen jogot is hallgatott, de tanulmányait itt csak később (1909–1913) folytathatta, majd a háború és a hadifogság után már az I. Ferdinánd Egyetemen szerezte meg az államtudományi doktorátust (1923).

1905 és 1909 között a lévai (Felső-Magyarország) Schöller uradalomban (Szentjánospuszta, Garamlök) volt segéd-tiszt.

Merev, rideg világ uralkodott a birtokon, elismerés vagy dicséret a segédtisztaknak nem járt, annál inkább kritika és megalázás. Erről olvashatunk az alábbi részletben is, amely ugyanakkor rámutat a szerző hivatása iránti ragaszkodására, szeretetére:

„Végre együtt van mind a takarmány, pont ezer szekérrel.

– Ezer szekér.

Dicséretet vagy legalább szótlán elismerést várok. Megáll. Gondolkozik. Ni, megvan, máris eszébe villant valami!

– Hol a gyepparázsdák termése?

– Még a lábán. Alig több 3-4 szekérnyinél.

– Igen, azt pusztulni hagyta. Hát érdemel jó szót a mai fiatalság? Ilyen pazarlás, ilyen könnyelműség! Hát mit tudtak dolgozni 4 hétig, hogy még ezt sem végezték el?

Hallgatok. Gazdasors. Ezen a pályán ki van szolgáltatva az ember. Nincs abszolút munka. Mindent lehet másképp is csinálni. Ha így, miért nem úgy? Pedig ősparaszt módra, mégis forrón szeretem ezt a pályát.

Vonz és megbabonáz az ezernyi, mindennapos próbatétel, boldogtalan lennék nélküle. Igen, Édesapám, mégis gazda lennék akkor is, ha újra választhatnám a sorsom.”

Közben egy évig (1906–1907) Bécsben elvégezte önkéntesként a tiszti iskolát, megtanult németül, és kihasználva a nagyváros nyújtotta lehetőségeket, színházba, operába járt, múzeumokat látogatott. A bécsi tisztképző katonáskodásáról sok kedves, humoros történetet olvashatunk a könyvben, de találkozunk tragédiákkal is.

1909-ben egy intézői kinevezésnél történt mellőzése miatt otthagyta a feudális szellemben működő nagybirtokot, és hazajött Erdélybe. Itt a kolozsvári Magvizsgáló Állomáson dolgozott, majd 1910-től a dési (Szolnok-Doboka vármegye, ma Kolozs megye) Gazdasági Egyletnél helyezkedett el mint segédtitkár, majd titkár. Munkaköre igen sokágú volt. Feladatai között szerepelt a megye gazdasági életének a megszervezése és irányítása. Nagy Endre nagyon tevékeny titkárnak bizonyult, szerette is az egész vármegye.

Az első világháború kiszakította megszott életéből, az orosz harctérre (Galícia), a Halics és Rohatin közötti csatába, majd hadifogságba sodorta. Kijeven, az Urálon és Irkutzkon keresztül Kelet-Szibériába vittek, és ott a Vlagyivosztk melletti Nikolszk-Usszurijszkban élt fogolytársaival együtt 1920-ig. Saját bőrén tapasztalta meg a háború borzalmaival, és ebben az embertelen világban példamutató, határozott és céltudatos magatartásával támasza tudott maradni sok fogolytársának. Igyekezett mindig elfoglaltságot találni. Orosz, amerikai, japán és angol fennhatóság alatt dolgozott, jó barátságot kötött a nikolszk-usszurijszki Mezőgazdasági Múzeum igazgatójával. A háború végén, 1920-ban marasztalták, gazdasági tanári állást ajánlottak fel, de Nagy Endre nemet mondott, és egy amerikai segélyhajón, a Scharnhorston az életben maradt hadifoglyokkal együtt hazatért Európába, a Romániához csatolt Erdélybe. Ő, aki megtapasztalta a szabadítást, az életben maradáskor, nem feledkezett meg arról, hogy mindezt később leírja, továbbadja családjának, az utódainak.

A Nikolsz-Usszurijszkba hurcolt kb. 18 ezer hadifogolynak csak a fele jött haza, a másik fele ott pusztult el. Szibéria egyébként ott él nemzetünk tudatában mint az embertelenség, a bosszú, az elviselhetetlen szenvedések jelképe.

A Trianon utáni impériumváltás során a kisebbségi sorsba jutott erdélyi magyar értelmiségnek, de Erdély egészének is teljesen új problémákkal kellett szembenéznie. Igyekeztek eligazodni az új közigazgatás buktaí között, és bizonyítani, hogy a mérhetetlen tragédia ellenére is lehet élni és dolgozni.

Nagy Endre 1921 januárjában már jelentkezett korábbi munkahelyén, a dési Gazdasági Egyesületnél, ahol az újjászervezéssel bízták meg. Közben uradalmi tanácsadó a Dés környéki mágnásbirtokokon, a nyári hónapokban pedig mint alkalmi jégkárbecslő dolgozott egy biztosítási részvénytársaságnál, viszonylag csekély jövedelmének kiegészítése céljából. Ugyanis 1923-ban családot alapított, és 1925-ben megszületett Eszter nevű leánya. 1934-ben nagy csapás érte Nagy Endrét, elvesztette a feleségét, Mészáros Erzsébetet. Többé nem nősült meg, a munkában kereste a vigasztalást.

Nagy Endre harcolta ki az 1920-as évek végén a magyar nyelvű téli gazdasági iskolák megszervezését. Romániában az új szakoktatási törvény (1929) lehetőséget biztosított felekezeti alapon működő gazdasági iskolák felállítására. 1931-ben elvállalta az unitárius egyház által alapított székelykeresztúri téli gazdasági iskola igazgatói tisztét. Majd segédkezett a radnóti (1932), és a kézdivásárhelyi (1933) katolikus gazdasági iskolák létrehozásában.

1935-ben pedig az akkori kolozsvári református püspök, Makkai Sándor kezdeményezésére megszervezte a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium mellett indított csombordi téli gazdasági és szőlészeti iskolát, és annak még az államosításon (1948) és nyugdíjazásán (1952) túl is igazgatója és tanára volt. Mint kiváló oktató és nevelő a csombordi iskola megnyitása előtti tanári gyűlésen tanártársainak a következőket mondta: „Ne csak oktassatok, hanem főleg neveljétek, neveljétek az ifjúságot ember-

szeretetre, szorgalmas, becsületes munkára, mások megbecsülésére, ha szükség van rá megsegítésére, és nem utolsósorban igazi hazaszeretetre.”

A II. világháború évei újabb megpróbáltatásokat jelentettek számára. A második bécsi döntés következtében Erdély két részre szakadt. Nagy Endre Dél-Erdélyben maradt, és mint a dél-erdélyi magyarság jeles értelmiségi személyiségét meghurcolták, többször (hatszor) letartóztatták. 1944. augusztus 23. után internálták.

Lássuk, hogyan látta a II. világháború kiemelését az egykori orosz hadifogoly:

“– Wir haben den Krieg verloren (Mi elvesztettük a háborút) – válaszoltam, amire megvetően végignézett, távozott, de ez a páros jelenetünk néhány nap múlva, ki tudná, hányadszor, megismétlődött.

Budapestről jött haza Szász Pál főgondnokunk. Csak hárman, legbizalmasabb barátai voltunk az irodában.

– Mi hír Magyarországon? – kérdezzük.

– A következő megállapítást hallottam: elveszítjük Erdélyt, ha rosszul üt ki számunkra a háború, és ha győznénk, elvész egész Magyarország.

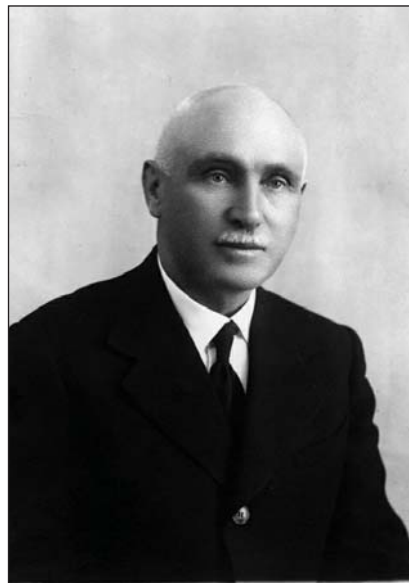
Összeborzadunk.”

A háborús évek a csombordi iskolát is nagyon megviselték. Hazatérve szinte mindent előlről kellett kezdeni, el kellett tüntetni a háborús sebeket. Nagy Endre fáradhatatlanul, vasakarattal végig ott volt az élvonalban. Keserves, nehéz munka volt, de végül sikerült újrászerveznie a szakiskolát, ami 1944. január 20-ától már újra működött. 1946-ban a Földművelésügyi Minisztérium újabb feladattal bízta meg, kinevezte az erdélyi magyar tannyelvű gazdasági szakiskolák felügyelőjévé. Az igazgatói és tanári munkáján kívül ezt is maradéktalanul ellátta két évig.

1954-ben nyugdíjasként átköltözött Székelyudvarhelyre, ahol néhány évig még tanított az ottani mezőgazdasági szaklíceumban. Életének utolsó éveiben hősiesen viselte betegségét, féloldali bénulását. 1969-ben hunyt el, és a székelyudvarhelyi református temetőben nyugszik.

Gazdasági szakkikkeivel a húszas évek elején jelentkezett a kolozsvári Ellenzékben

és az Erdélyi Gazdában, amelynek 1921-től állandó munkatársa volt. 1921 után elvállalta a Szolnok-Doboka Vármegyei Gazdasági Egylet hivatalos közlönyének, a Désen megjelenő Egyleti Értesítőnek a szerkesztését. 1930 és 1933 között szerkesztője volt a Dicső-szentmártonban (Maros megye) kiadott Mezőgazdasági Szemlének, amelynek azután is munkatársa maradt.

1940 és 1944 között a dél-erdélyi, jóformán szórványmagyarság mind egyházi, kulturális, mind gazdasági vonatkozásban nagy gondokkal küzdött. Minden dél-erdélyi magyar szervezetnek a Bethlen Kollégium adott helyet, itt működött az Erdélyi Gazdasági Egyesület, és itt szerkesztette Nagy Endre a Nagyegyeden is megindított Erdélyi Gazdát, amely a dél-erdélyi magyarság egyik legfontosabb – nemcsak gazdasági, hanem művelődési – folyóirata volt.

Az Erdélyi Gazda számára írta és a lapban folytatásokban jelentette meg *A gazdakörök szervezéséről és vezetéséről* című munkáját (Kolozsvár, 1926, második, bővített kiadás uo. 1929) és *A cukorrépa termesztése* című könyvét (Kolozsvár, 1926).

Már a székelykeresztúri iskola megnyitása óta foglalkoztatta Nagy Endrét a tankönyvhiány. Ennek pótlására kezdte írni gazdaságtanát régi munkatársával, Szász Ferencsel. A kézirat végül 1935-ben Csombordon készült el, és Kolozsváron adta ki 1936-ban *Gazdatudomány* címen 2000 példányban, majd 1937-ben a második kiadást 2500 példányban. Gazdaságtudomány tankönyv és gyakorlati kézikönyv is egyszerre, amint alcíme is jelzi: *Kézikönyv gazdasági iskolák és haladó gazdák számára*.

Nagy Endre önéletrása egy igaz ember vallomása az életről, amit nem a mindennapi harsogással, hanem az alkotó emberre jellemző egyszerű, érthető szavakkal mond el.

Az általa bemutatott világ egyáltalán nem idealizált, elfogultság nélkül ismerteti életpályáját, az elmúlt idők eseményeit. Nem kendőzi el a hibákat, és nem túlozza el az eredményeket. És mindezt élményszerűen teszi, úgy, hogy közben szórakoztat is. Nála nincs vádaskodás, de van vitatkozás, megdöbbenés és felháborodás. Tehát érzelmeinek is hangot ad, meg tud bocsátani, és el tudja fogadni a mások véleményét, ha az őszinte és nem rosszindulatú. A legválságosabb pillanatokban is fegyelmezett marad, és megőrzi emberi méltóságát, amelyhez a szülői házból hozott neveltetése, mély hite, humora és jósága vezette.

Bizony kellene az ilyen írások, mert sokszor tiszteletre, türelemre és megértésre intenek.

Ha él bennünk a türelem és az odafigyelés, akkor nem mindennapi élményben lesz részünk Nagy Endre könyvének olvasásakor. Előadásmódja közvetlen, szemléletes, gördülékeny, sokszor derűs, humoros. Hol szomorkodunk a keserű dolgok felett, hol nevetünk a vidám történeten, de mindig tanulva tőle az emberről, a hitről, a tisztességről és a hazaszeretetről.

Szemléletességében és hatásosságában jó néhány története az elbeszéléshez vagy a karcolathoz közelít. Mindez a szerző szép-próza iránti fogékonyságát mutatja.

A kötet szerkesztése során a kézirat olvasása és rendezgetése olyan tudástöbblettel ajándékozott meg, amelyre más forrásból nem tehettem volna szert, és közben szórakoztam is.

Az új generációnak, de mindenkinek jó szívvel merem ajánlani a könyvet, amely egy életpálya bemutatásán túl kortörténeti dokumentum is. Figyelemre méltó olvasmány lehet mindazoknak, akik Erdély és Magyarország XIX. század végi és a XX. század első felének történelme és művelődéstörténete iránt érdeklődnek. ■

A könyv iránt érdeklődni lehet
a (1) 365-4746 és
a (+36 20) 488-0023
telefonszámokon.

Játék verskedvelőknek

Versjátékot hirdet a Családi olvasás éve 2010 programsorozat részeként az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) – jelentette be *Dippold Péter*; az intézmény főigazgató-helyettese.

A játéknak helyet adó <http://kozoskoltemeny.hu> honlap már elérhető. A program célja annak bizonyítása, hogy a közös olvasás élmény. A játék keretében arra kéri az érdeklődőket, hogy küldjenek be fejenként tíz általuk kiválasztott szót február 28-áig, melyek megjelennek a honlapon. A határidő lejárta után *Lackfi János* költő ír majd verset tíz véletlenszerűen kiválasztott szóból. Ez lényegében ugyanaz a játék, amit Lackfi János a saját honlapján már hosszabb ideje játszik az érdeklődőkkel.

A honlapon található szavakból az olvasóknak is lehetőségük van saját műveket alkotni, melyek szintén az oldalra kerülnek, és szavazni is lehet rájuk. A tízesek jegyében a legjobbak bekerülnek a Közös költemény verseskötetbe, alkotóik pedig oklevelet vehetnek át. ■

(Forrás: mno.hu)

Februári lapszámunk szerzői

Bellágh Rózsa

Országos Széchényi Könyvtár, Budapest

Briga Péter

NyME Savaria Egyetemi Központ Könyvtár, Szombathely

Dutkáné Papp Katalin

Városi Könyvtár és Művelődési Ház, Létavértes

Náray-Szabó Gábor

MTA Könyvtára, Budapest

Szabó László István

Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, Nyíregyháza

Szejli Adrienn

NyME Savaria Egyetemi Központ Könyvtár, Szombathely

Trifonovné Karajz Borbála

Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, Nyíregyháza

Zselinszky Lászlóné

Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, Nyíregyháza

eTwinning az iskolai könyvtárakon keresztül

A Könyvtárostanárok Egyesületének szakmai napja 2011. március 9-én 10 órától Budapesten, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeumban (OPKM)

A Könyvtárostanárok Egyesülete 2011-es szakmai napján előadások, bemutatók és csoportos közös gondolkodás keretében járják körbe, hogy miért érdemes könyvtárostánárként egy nemzetközi projektben részt venni. A szakmai nap keretében tartja az egyesület részleges tisztújító közgyűlését is.

Az iskolai könyvtárak sok szempontból járulnak hozzá a közoktatásban folyó nevelő-oktató munkához. A tanórák keretében végzett munka és a tanórán kívüli iskolai projektek nélkülözhetetlen eszköze, helyszíne az iskolai könyvtár. Az iskolai könyvtár és könyvtárostánára ugyanakkor nemcsak nélkülözhetetlen támogatója, segítője lehet egy projektnek, hanem kezdeményezője is.

Erre kínál sokoldalú és biztonságos felületet az eTwinning.

A felület, a program segítségével európai iskolákkal, iskolai könyvtárosokkal teremthetünk kapcsolatot és kezdetünk közös nemzetközi projektekbe. Élményt és tanulási lehetőséget nyújthatunk diákjainknak, kollégáinknak, és mindemellett szolgálni tudjuk a könyvtárhasználóvá nevelést, felhívhatjuk a figyelmet az iskolai könyvtárra.

A programból

Köszöntők – *Lázárné Szanádi Csilla*, a KTE elnöke és *Varga Katalin*, az OFI-OPKM igazgatója

Az eTwinning program – *Tvergyák Klaudia*, Educatio Nonprofit Kft.

Gdanskban eTwinningeltek a könyvtárostanárok. Szakmai útibeszámoló – *Petri Ágnes*, Móra Ferenc Általános Iskola, Budapest „Irodalmi Szalon”. Egy kezdő eTwinningező iskolai könyvtáros tapasztalatai – *P. Szabó Melinda*, Könyves Kálmán Gimnázium, Budapest

Angol nyelvi projekt 5. osztályosokkal – *Zsádon Zsófia*, Székesfehérvár

Bemutatkozik az OPKM olvasás portálja – *Bilicsi Erika*, OPKM, Budapest

Ismerkedés az eTwinning felülettel

Iskolai könyvtári projektek, programok,

A Kis KTE könyvek 4. kötetének bemutatója

Részvétel, regisztráció

A részvétel a KTE, az MKE, a CSMKE tagjának és az OPKM dolgozóinak és nappali tagozatos hallgatóknak ingyenes, más érdeklődőknek, látogatóknak 3000 Ft-os regisztrációs díjat kell fizetniük, amire a helyszínen lesz lehetőség.

Kérjük a leendő résztvevőket, hogy 2011. március 1-jéig előzetesen regisztráljanak honlapunkon: www.ktep.hu.

Amennyiben a jelentkezők száma meghaladja a 100 főt, a regisztráció hamarabb is lezárulhat.

A részvétel a tagok számára is előzetes regisztrációhoz kötött!

Dátum	Hely	Rendezvény	Rendező intézmény	Információ
III. 2.	Bp., OSZK	K2 Kísérleti Műhely	OSZK	Toth.Mate@oszk.hu
III. 9.	Bp., OPKM	KTE tavaszi szakmai napja	Könyvtárostanárok Egyesülete	ktep.hu
III. 21–28.	Országosan	Internet Fiesta	IKSZ	iksz@oszk.hu
III. 31.	Bp., OSZK	MKE közgyűlés	MKE	mke.info.hu
IV. 8.	Bp., KSH	Az MKE Társadalomtudományi Szekciójának szakmai napja	MKE Társ.tud. Szek., KSH Könyvtár	konyvtar.ksh.hu
IV. 14–17.	Budapest	XVIII. Budapest Nemzetközi Könyvfesztivál	MKKE	fesztival.maszre.hu
IV. 22.	Bp., KSH	Környezetvédelem a statisztika tükrében	KSH Könyvtár, Mórícz Gimnázium	konyvtar.ksh.hu

KÖNYVTÁRI LEVELEZŐ/LAP

XXIII. évf. 2011. 2. szám

Kiadja
az Informatikai és Könyvtári Szövetség
a Nemzeti Erőforrás Minisztérium
és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Felelős kiadó: Fodor Péter
Főszerkesztő: Fülöp Ágnes (afulopa@gmail.com)
Nyomdai előkészítés: Tóth János

Szerkesztőség:
1827 Budapest, Budavári Palota F épület
Tel./fax: 331-1398

Megjelenik évente tizenkétszer
A megrendelőknek befizetési csekket vagy számlát küldünk
Egy szám ára 520 Ft
Éves előfizetési díj áfával és postaköltséggel együtt 6200 Ft
Nyugdíjasoknak és könyvtár szakos hallgatóknak 2600 Ft
HU-ISSN 0865-1329

www.epa.oszk.hu/kl
kl@oszk.hu

Készült az Inkart Kft. nyomdájában
Felelős vezető: Somogyi Sándorné

NEMZETI ERŐFORRÁS MINISZTERIUM

nka
Nemzeti Kulturális Alap